BOJAN MEVLJA
Digitally signed by BOJAN MEVLJA
Date: 2023.09.29 14:51:42 +02'00'

LASR Feral

Lokalna akcijska skupina za ribištvo za območje občin Ankaran, Izola, Koper in Piran

STRATEGIJA LOKALNEGA RAZVOJA ZA LOKALNO AKCIJSKO SKUPINO ZA RIBIŠTVO FERAL

iz Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo za programsko obdobje 2021–2027

Koper, 28. 9. 2023

Kazalo

1. Osebna izkaznica LASR 3

2 Povzetek SLR 3

3 Opredelitev območja in prebivalstva, zajetega v SLR 4

3.1 Splošne geografske značilnosti območja 4

3.1.1 Utemeljitev zaokroženosti območja 4

3.1.2 Velikost območja 4

3.1.3 Strukturne danosti območja 4

3.1.4 Gospodarski položaj območja LASR 6

3.1.5 Demografske in sociološke značilnosti območja LASR 8

3.1.6 Kartografski prikaz območja LASR 10

4 Analiza razvojnih potreb in možnosti območja LASR, vključno z analizo prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti 11

4.1 SWOT – analiza 11

4.2 Potrebe in potencial območja LASR 14

5 Opis SLR, njenih ciljev in ukrepov, vključno z določitvijo mejnikov ter ciljnih vrednosti kazalnikov 16

5.1 Opis ciljev in ukrepov SLR, vključno z določitvijo mejnikov ter ciljnih vrednosti kazalnikov 17

5.2 Opis izvajanja operacij 19

6. Opis postopka vključitve skupnosti v pripravo SLR 23

7. Opis sistema upravljanja LASR, vključno z upravljanjem, spremljanjem in vrednotenjem, ki dokazujejo zmogljivost LASR za izvajanje SLR 25

7.1 Opis postopka določitve vodilnega partnerja LASR in navedba kadrovskih zmogljivosti, virov financiranja, izkušenj ter znanj 25

7.2 Opis sistema spremljanja in vrednotenja SLR 27

7.3 Opis nalog, odgovornosti in postopkov sprejemanja odločitev organov LASR 29

8. Dokumenti SLR 33

1. Osebna izkaznica LASR

Ime LASR	**LASR Feral**
Naslov LASR	Destradijev trg 11, 6000 Koper – Capodistria
Elektronski naslov LASR	info@sredisce-rotunda.si
Varen elektronski naslov LASR	bojan@sredisce-rotunda.si
Spletna stran LASR	http://lasr-feral.si/
Vodilni partner LASR	SREDIŠČE ROTUNDA, Koper, so. p.
Naslov vodilnega partnerja LASR	Destradijev trg 11, 6000 Koper – Capodistria
Številka transakcijskega računa LASR	SI56 1010 0006 1004 847
Velikost območja LASR	385 km2
Število prebivalcev LASR (št. na dan 1. januar 2022)	91.823 (vir: SURS 1.1.2022)
Vključene občine (naštejte)	Ankaran, Izola, Koper, Piran
Financiranje SLR (ESPRA plus morebitni ostali viri)	Evropski sklad za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo 2021–2027 – ESPRA 2021–2027, zasebna sredstva

2 Povzetek SLR

Lokalno partnerstvo je odgovorno za oblikovanje svoje strategije razvoja, imenovane Strategija lokalnega razvoja (SLR), pri čemer upošteva posebne razvojne izzive in priložnosti v svojem območju s poudarkom na ribištvu. SLR je nastala na podlagi sodelovanja z zainteresirano javnostjo v Lokalni akcijski skupini za ribištvo (LASR) Feral, vključno z občinami Ankaran, Izola, Koper in Piran, ki so bile povabljene k aktivnemu sodelovanju. Ta dokument opisuje proces vključevanja skupnosti pri pripravi razvojnega načrta ter vsebuje podroben opis organov LASR, njihovih pristojnosti, postavljenih ciljev, ukrepov in časovnih okvirjev za izvedbo v obdobju 2021–2027. Prav tako je vključen načrt za doseganje konkretnih rezultatov in finančnih okvirjev. Na terenu smo opazili, da si lokalni akterji želijo razvoja, ki bi temeljil na lokalnih virih in prinašal pozitivne gospodarske učinke, kar vključuje ustvarjanje novih delovnih mest skozi diverzifikacijo in izboljšanje kakovosti življenja za prebivalce območja. Hkrati pa je ključnega pomena varovanje okolja, pa tudi skrb za ranljive skupine prebivalstva.

Glavne razvojne prioritete so osredotočene na trajnostno povečanje vrednosti lokalnih rib in školjk, spodbujanje trženja slovenskega ulova, diverzifikacijo ribiške dejavnosti, izobraževanje in ozaveščanje o ribištvu ter soupravljanje za varovanje okolja. Poudarek SLR je tudi na krožnem gospodarstvu, obnovljivih virih energije in spodbujanju trajnostnih praks, ter ohranjanju kulturne in krajinske identitete območja ter spodbujanju aktivnega sodelovanja žensk, mladih in starejših/upokojenih v ribiškem sektorju, s poudarkom na socialnih inovacijah. Vsi ti cilji in ukrepi so usmerjeni v doseganje uravnoteženega razvoja na območjih, ki jih pokriva LASR. Treba je poudariti, da je območje LASR v Sloveniji izjemno zaradi morja, kar predstavlja njegovo edinstvenost in prednost pri doseganju trajnostnega razvoja.

3 Opredelitev območja in prebivalstva, zajetega v SLR

3.1 Splošne geografske značilnosti območja

3.1.1 Utemeljitev zaokroženosti območja

Območje Lokalne akcijske skupine za ribištvo Feral (LASR) združuje štiri občine – Ankaran, Koper, Izola in Piran – skupaj s svojim akvatorijem in mednarodnimi vodami. Poznano je tudi kot Slovenska Istra. To območje vključuje ozemlja, ki so na severu in jugu omejena z državno mejo z Italijo in Hrvaško ter na vzhodu in zahodu z naravnimi mejami – Kraškim robom in Tržaškim zalivom. Kopensko območje je razdeljeno na tri glavne dele: (pri)obalni gospodarsko razvit in urbaniziran pas, ki ga sestavljajo središče Koper ter večja naselja; obmestno področje z naselji, in podeželje, ki ga tvorijo manjša naselja. Zaradi urbanizacije se meja med urbano in podeželskim območjem postopno briše, zlasti v notranjosti regije. Povezava med podeželjem, obalnim delom in morjem je bila v zgodovini močna in to se odraža še danes. Ključno značilnost tega območja predstavlja morje, ki ustvarja izjemno raznolikost in ga bistveno ločuje od drugih delov države. V različnih zgodovinskih obdobjih je območje igralo pomembno pomorsko in gospodarsko vlogo, poleg tega je morje skozi zgodovino vzpostavljalo tesno povezavo med mesti, kar omogoča, da območje mnogi dojemajo kot enotno urbanizirano območje. Drugi izrazit dejavnik, ki izstopa, je prisotnost italijanske narodne skupnosti, ki izhaja iz skupne zgodovine istrskega polotoka. Ta dediščina pripomore k posebnemu značaju in identiteti območja, ki se razlikuje od drugih delov Slovenije. Slovensko Istro lahko torej definiramo kot celovito območje, ki združuje skupne gospodarske, kulturne, zgodovinske, družbene in naravno-geografske elemente. Gre za edini slovenski LASR, ki obsega morski akvatorij in obalo, zato je to območje povsem edinstveno.

3.1.2 Velikost območja

Območje LASR vključuje površine vseh štirih občin – Ankaran, Koper, Izola in Piran – skupaj s svojim akvatorijem. Skupna površina območja znaša 385 km2. Tržaški zaliv ima površino 551 km2 in je omejen z navidezno linijo na zahodu, ki poteka od rta Savudrija (Hrvaška) do Gradeža (Italija).

Akvatorij slovenskega dela Tržaškega zaliva predstavlja približno tretjino zaliva, večinoma njegov odprti del, medtem ko notranji, priobalni del obsega le približno eno petino tega akvatorija. Poleg tega je za namene ribolova slovenske ribiške flote potrebno upoštevati tudi mednarodne vode. V tej strategiji bomo upoštevali mednarodne vode do črte, ki poteka od Rta Kamenjak (Hrvaška) do izliva reke Pad (svetilnik v Goru, Italija), njihova ocenjena površina pa znaša približno 3.960 km2.

3.1.3 Strukturne danosti območja

Območje LASR ima izjemno ugodno geostrateško lego in relativno dobro dostopnost do slovenskih ter čezmejnih oziroma evropskih gospodarskih središč, kar je omogočilo hitro gospodarsko rast obalnega dela.

Območje vključuje morje in obmorski pas, ki predstavljata del Tržaškega zaliva, za katerega sta značilna nizka povprečna globina, ki znaša le 16,4 m, ter majhna količina vode, približno 9 km3. To povzroča hitra nihanja temperature morja, še posebej v spomladanskem in poletnem času. Plimovanje je izrazitejše zaradi izrazitih vetrov, kot sta burja (SV) in jugo (JV), ter obilice sladkovodnih

pritokov, kot so reke Soča, Tilmento, Rižana, Badaševica, Dragonja in druge. Slanost Tržaškega zaliva je podvržena večjim nihanjem, ki so najizrazitejša septembra in februarja.

Značilnost akvatorija se odraža tudi na sestavi in razporeditvi ribjih vrst, ki so pomembne za gospodarski ribolov. Tržaški zaliv je znano območje za lov na sardele, sardone, papaline, skuše in druge manjše pelaške ribe. Občasno se pojavljajo tudi večje pelaške ribe, kot so lica, tune in palamide. Zaradi dinamičnosti in migratornosti ribjih populacij je ribolov teh vrst omejen. Vendar je v tem akvatoriju prisotnih okrog 120 različnih vrst rib in drugih organizmov.

Čeprav morska obala območja meri le 46,6 km, kar je v primerjavi z drugimi državami skromno, predstavlja izziv za ribiški trg. Ribolov se je v Sloveniji zgodovinsko spreminjal, z osamosvojitvijo in izgubo ribolovnih območij ter spremembo ekonomskega okolja je letni ulov zmanjšan na okrog 300 ton, pada iztovor mehkužcev in sardonov oziroma sardel, povečuje pa se iztovor osliča. Vstop v EU je prinesel večjo konkurenco na ribji borzi v Trstu, sosednja Hrvaška pa predstavlja novega konkurenta na tržišču. Vse to vpliva na gospodarski položaj slovenskih ribičev. Prav tako veljajo nekatere prostorske omejitve za nekatere vrste ribolovnih orodij, npr. z zapornimi plavaricami ribiči ne smejo loviti bližje kot 300 m od obale (Bolje 2019, 9–13). Slovenski ribiči lahko lovijo le v morju, ki pripada Republiki Sloveniji in v mednarodnem pasu Jadranskega morja. Nedoločena razmejitev meje s Hrvaško je gospodarskim ribičem povzročila gospodarsko škodo. Rasti na področju ribolova ni pričakovati, saj je že okoli 90 % ribjih virov prekomerno izkoriščanih. Za zagotovitev rastoče porabe rib bo potrebno povečati proizvodnjo v trajnostni akvakulturi in izvajati bolj trajnostni ribolov. Načrtovano obdobje 2021–2027 se osredotoča na varstvo okolja in naravne dediščine. Lokalni naravni viri niso neomejeni, zato je nujno, da ravnamo z okoljem in viri trajnostno za zagotavljanje trajnostnega razvoja.

LASR se ponaša z raznolikim rastlinstvom in živalstvom, prilagojenim podnebnim razmeram. Tržaški zaliv je območje bogatega rastlinstva in živalstva, z različnimi vrstami rib in drugih organizmov. V nekaterih delih morja je ribolov prepovedan ali omejen, predvsem gre za pristanišča in za zavarovana območja. Ta območja sestavljajo številni naravni rezervati, kot sta Škocjanski zatok in Strunjanske soline, ki pomembno prispevata k varstvu narave in ribištvu. Na slovenskem morju obstajata dva ribolovna rezervata, kjer je ribolov prepovedan, razen tradicionalnega zimskega ribolova cipljev z dovoljenjem ministrstva (MKGP). Rezervata se nahajata v zalivu Seča in Strunjanskem zalivu, delu krajinskega parka. Pomembna je tudi skrb za čiščenje odpadnih voda in omejevanje tujerodnih invazivnih vrst, ki lahko ogrozijo biotsko raznovrstnost in čistost morja. Skupni cilj je ohraniti naravno dediščino za trajnostni razvoj in dobrobit okolja.

Kopenski del območja se odlikuje po svoji naravno-geografski raznolikosti, delimo ga na tri glavne enote: kraške pokrajine, flišne pokrajine in akumulacijske ravnice. Pomembna značilnost tega območja je tudi submediteransko klimatsko območje, katerega značilnost je visoka stopnja sončnega obsevanja in padavin, ki naraščajo proti notranjosti. Značilna lastnost je tudi izrazita vetrovnost z glavnima vetroma, burjo (SV) in jugom (JV), ki vplivata tudi na oceanološke značilnosti akvatorija. Kmetijstvo ima na tem območju ugodne naravne razmere, z izjemo kraškega predela, kjer so območja manj rodovitna. Vinogradništvo in oljarstvo sta najpomembnejši panogi, medtem ko poljedelstvo in živinoreja nista tako pomembna kot drugod v Sloveniji. Kmetijska zemljišča v uporabi so se v zadnjem desetletju povečala, ravno tako število kmetijskih gospodarstev .

3.1.4 Gospodarski položaj območja LASR

Glavne dejavnosti na področju so storitvene dejavnosti, zlasti na področju trgovine, prometa in logistike, strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, informacijske in komunikacijske dejavnosti ter turizma. Sledijo predelovalne dejavnosti, med katerimi nekoliko izstopata proizvodnja kovinskih izdelkov ter gradbeništvo. Prav ti dve panogi je zadnja kriza COVID-19 močno prizadela, medtem ko so se podjetja s področja prometa in logistike, trgovine ter turizma uspešneje soočila s krizo.

Morski ribiški sektor se močno povezuje s turizmom ter gostinstvom in daje identiteto območju. V zadnjih štirih letih se je gospodarstvo območja spopadalo s pandemijo Covida-19, kar se pozna v sunkovitem padcu prihoda in prenočitev tujih turistov v letu 2020, v primerjavi z letom 2019. V letu 2022 je bilo število prenočitev domačih in tujih turistov na območju dobre 3 milijone (3.081.684). Največ jih je bilo v mesecu avgustu, sledita mu junij in julij. Skupno je bilo največ nočitev v hotelih in podobnih nastavitvenih obratih, najmanj pa v kampih. Največ prihodov in prenočitev je bilo v Piranu, veliko večino prenočitev pa so predstavljali tuji turisti. Najmanj prenočitev je bilo v Ankaranu, drugo mesto pa zaseda Koper s samo 23.591 nočitvami manj.

Ribiška gospodarska dejavnost ima na območju treh obalnih občin ekonomsko in tradicionalno vlogo. Ohranja povezanost obalnega območja s tradicijo in zgodovino ter omogoča delovna mesta. Ribiški sektor v Sloveniji vključuje morski ribolov, kamor spada tudi nabiranje morskih organizmov, morsko in sladkovodno ribogojstvo, predelavo ter trženje rib in ribogojskih proizvodov.

Potrebno je omeniti tudi negospodarski morski ribolov, ki vključuje ribolov iz raziskovalnih, izobraževalnih ter prostočasnih namenov, kot sta rekreativni in športni ribolov. Športni ribiči, povezani v Zvezo za športni ribolov na morju, izvajajo ribolov z določeno opremo in kvotami za dnevni ulov. Rekreacijski ribolov vključuje uporabo časovno omejenih ribiških dovolilnic in predpisane opreme.

Po podatkih SURS je bilo v letu 2021 število oseb, ki so bile delovno aktivne v ribiški gospodarski dejavnosti v Sloveniji 276, kar 67 % pa jih je delovalo na področju akvakulture. Z morskim gospodarskim ribolovom se ukvarja 89 oseb, kar je 3,5 % več kot leto prej, z vzrejo morskih rib in školjk pa 35 oseb (18 % od celotne slovenske akvakulture).

Dejavnost ribištva in akvakulture je v letu 2021 prispevala le 0,7 % bruto dodane vrednosti slovenskemu gospodarstvu, kar znaša 7,02 mio EUR, od tega 87 % predstavlja akvakultura, s kar 6 milijonov EUR odkupne vrednosti. Bruto dodana vrednost v tej dejavnosti se je nekoliko zmanjšala v primerjavi z letom 2020, vendar je akvakultura v kopenskih vodah beležila 9 % porast. Skupna odkupna vrednost vzrejenih vodnih organizmov je bila za 6 % višja kot leta 2020, kar je bila posledica večje proizvodnje, deloma pa tudi višje povprečne odkupne cene. V 2021 je večino (okoli 87 %) celotne vrednosti akvakulture obsegala akvakultura celinskih voda.

V občini Koper so zaposleni v dejavnosti kmetijstva, lova, gozdarstva in ribištva imeli najnižje neto plače, le 54 % slovenske povprečne neto plače v tej dejavnosti. V občini Piran so bile neto plače nekoliko višje, dosegle so 70 % slovenske povprečne neto plače. Najvišje neto plače so zabeležene v občini Izola, kjer so dosegle 75 % slovenske povprečne neto plače.

Najnižje neto plače so v skupini ribištva, zlasti v dejavnosti morskega ribištva, kjer so bile za 35 % nižje od neto plače v kmetijstvu, lovu, gozdarstvu in ribištvu ter 45 % nižje od slovenskega povprečja.

Od leta 2004 dalje so na voljo podatki o slovenski ribiški floti zaradi uvedbe sistematičnega nadzora nad plovili. Po podatkih NUR in InfoRib se je v obdobju od leta 2015 do 2022 število plovil postopno zmanjšalo s 169 na 131. Ta trend upadanja se je začel že leta 2012, ko je bilo v slovenski ribiški floti skupno 186 ribiških plovil. Večina plovil lovi v teritorialnih vodah Slovenije. Število registriranih ribiških plovil je v obdobju 2005–2012 naraščalo, vendar je po letu 2012 začelo padati, z največjim upadom med leti 2018 in 2019, z 22 % upadom. Upad aktivnih plovil se je začel leta 2014, največji upad neaktivnih plovil pa je bil med leti 2018 in 2019, s 56 % upadom. Med letom 2021 in 2022 pa je bilo zabeleženo povečanje aktivnih plovil za 5 %. Potrebno je pojasniti, da EU upošteva za aktivno plovilo tisto, ki v enem koledarskem letu izpolni vsaj 1 ladijski dnevnik.

V letu 2019 je bilo v Registru ribiških plovil registriranih 137 plovil s skupno bruto tonažo 704 BT in celotno močjo (moč motorja) 8.552 kW. V letu 2021 se je število plovil zmanjšalo za 4 %, bruto tonaža pa za 9,5 % na 642 BT, skupna moč motorjev pa za 8 % na 7.893 kW.

Nosilnost aktivnih plovil je začela padati leta 2014, v letu 2019 pa je bila za 3 % višja kot leto prej, kljub manjšemu številu plovil. Leta 2019 se je aktivnim plovilom prav tako zvišala moč za 12 %. Število neaktivnih plovil, njihova moč in nosilnost pa nihajo skozi leta. Leta 2019 se je nosilnost neaktivnih plovil zmanjšala za 33 %, moč pa za 45 % v primerjavi s prejšnjim letom.

V slovenski ribiški floti prevladujejo majhna plovila, saj je večina plovil krajših od 12 metrov. V letu 2022 je bilo 115 plovil oziroma 87 % vseh plovil dolžine od 0 do 11,9 m. V zadnjih treh letih je bilo le eno plovilo daljše od 18 metrov. Najstarejše plovilo v letu 2022 je bilo iz leta 1901, kar pomeni, da je bilo takrat staro že 121 let.

Glede tehnologij ribolova prevladuje ribolov s pasivnimi orodji, kot so različni tipi stoječih ali visečih mrež, kogoli, vrše, parangali. Obstajajo pa tudi ribiči, ki uporabljajo aktivno orodje, kot so pridnene koče, pelagične obkrožujoče mreže (plavarice) in pelagična lebdeča koča, upravljana iz dveh ladij.

Iztovor morskih proizvodov se zmanjšuje vzporedno z manjšanjem slovenske ribiške flote. Leta 2021 so slovenski ribiči iztovorili le 106 ton svežih ribiških proizvodov, kar je za 31,5 % manj kot leto prej. Večina iztvora so predstavljale sveže ribe (77 %), sledijo sveži raki (5 %) in mehkužci (18 %).

Bolj vsebinska je za naše področje primerjava med ribolovom in marikulturo, kjer predstavlja marikultura nekaj več kot 30 % celotne količine slovenske akvakulture. Potrebno je upoštevati še količine vzrejenih rib dveh sladkovodnih ribogojnic na območju, tako da je delež akvakulture ob tem še višji. Danes predstavlja marikultura na območju LASR predvsem gojenje brancina v mrežnih kletkah in klapavice na plavajočih linijah. V obdobju od 1992 do 2005 so gojili tudi orade, kasneje pa so to opustili ter se osredotočili na gojenje brancina. Gojitveni objekti za gojenje rib so locirani v notranjem delu Portoroškega ribolovnega rezervata, njihova letna proizvodnja pa se sedaj giblje okrog 50 ton.

Klapavica je kot pomemben marikulturni proizvod prisotna v našem morju že več kakor 25 let. Njena proizvodnja je ves čas naraščala, v letu 2019 celo z letno proizvodnjo 800.000 kg, a se nato

prepolovila s COVID-19 krizo. Po količini vzrejenih morskih organizmov predstavlja 74 % celotne količine vzrejenih morskih organizmov. Poleg možnosti domačega prečiščevanja (depuracije) v depuracijskem centru v Luciji in Izoli, je možnost prodaje na italijanski trg pospešila proizvodnjo te priljubljene školjke. Gojenje poteka v zalivu Sv. Jerneja na Debelem rtiču ob meji z Italijo, v Strunjanskem zalivu ter Portoroškem ribolovnem rezervatu. Če upoštevamo tudi to količino, predstavlja akvakultura (gojenje morskih in sladkovodnih organizmov) v skupnem deležu ulovljenih in vzrejenih vodnih organizmov na območju LASR skoraj 33 % delež.

Na področju LASR se nahaja več podjetij, ki se ukvarjajo s trženjem ribiških proizvodov, vendar nimajo dejavnosti predelave. Delamaris d.o.o. je največje podjetje z najdaljšo tradicijo, ki se ukvarja s pridelavo in trženjem rib. Ustanovljeno je bilo že leta 1881 v Izoli. Leta 2009 je prešlo v last novih lastnikov, ki so proizvodne prostore preselili v okolico Pivke. Danes delujejo na obalnem področju tudi druga podjetja, ki imajo registrirano dejavnost predelave in konzerviranja rib ter ribjih izdelkov.

Večina morskega ulova se proda znanim kupcem v predelovalni industriji ali trgovskim posrednikom. Vstop v EU leta 2004 je prinesel močan upad domačih osnovnih surovin za ribjo predelovalno industrijo, kar je vplivalo na preusmeritev prodaje sardel na druga tržišča z ugodnejšimi cenami.

Poraba rib doma se v Sloveniji na prebivalca zmanjšuje iz leta v leto. Povprečen član gospodinjstva v Sloveniji je leta 2017 letno pojedel 11,7 kg svežih ali zamrznjenih rib. To je še vedno precej manj od povprečja v Evropi (22,7 kg na prebivalca).

Slovenski ribiči opozarjajo na upad rib v morju, ki se pozna pri večini vrst. Za spodbujanje trajnostnega ribištva se uporabljajo različni pristopi, med njimi ribiški turizem, ki omogoča sodelovanje malih ribičev pri ribarjenju in zaščito ekosistemov, s čimer se zmanjša uporaba mrež in ulov ter poveča trajnost ribištva.

3.1.5 Demografske in sociološke značilnosti območja LASR

Na območju LASR je leta 2022 živelo 91.599 prebivalcev. Več kot polovica jih prebiva v Mestni občini Koper (53,563 ali 58.5 % prebivalcev), 18,259 v občini Piran ter 16,489 v občini Izola. Okoli 58 % ljudi živi v urbanih obalnih naseljih. Povprečna gostota prebivalstva znaša 397 prebivalcev na kvadratni kilometer. Mestna občina Koper ima najmanjšo gostoto prebivalstva s 177 prebivalci na kvadratni kilometer, kar je povezano z redko naseljenim zaledjem. Gostota naseljenosti v občini Ankaran znaša 409 prebivalcev/km², v občini Izola 579 prebivalcev/km² in v občini Piran 420 prebivalcev/km².

Starostna in spolna struktura prebivalcev v vseh občinah je podobna. Koper in Ankaran izstopata po starosti: Koper ima nekoliko manjši delež starejših prebivalcev, medtem ko je v Ankaranu delež mladih do 15 let nekoliko nižji. Glede spolne strukture izstopa Ankaran, kjer je delež žensk višji, moški pa predstavljajo manjši delež (za 2,6 %). V Izoli je razlika med spoloma najmanjša, vendar je več žensk kot moških v vseh občinah. Indeks gibanja prebivalstva je bil 107,9. Naravni prirast v tem obdobju je bil 683 prebivalcev. Med občinami v LASR je edino Piran beležil konstanten negativen naravni prirast. Selitveni prirast je znašal 7402, od tega se jih je 5609 preselilo v tujino. Selitveni prirast med občinami v Sloveniji je predstavljalo 1793 prebivalcev.

Na celotnem območju LASR je imela v letu 2022 v povprečju 49 % prebivalstva srednješolsko izobrazbo, 17 % osnovnošolsko izobrazbo ter 31 % višješolsko ali visokošolsko izobrazbo.

Območje je dobro preskrbljeno tako s predšolskimi, šolskimi kot visokošolskimi ustanovami. V Mestni občini Koper je bilo leta 2021 25 vrtcev z 2,098 otroki. Osnovne šole je obiskovalo 4,920 učencev, srednje šole pa približno 1,800 dijakov. Na 1,000 prebivalcev je bilo 32 študentov in 6 diplomantov.

V občini Izola je delovalo 5 vrtcev s 572 otroki, osnovne šole z okoli 1,400 učenci, srednje šole pa z okoli 510 dijaki. Na 1,000 prebivalcev je bilo 28 študentov in 5 diplomantov. V občini Ankaran sta bila prisotna 2 vrtca s 119 otroki, osnovno šolo je obiskovalo okoli 260 učencev, srednje šole pa okoli 100 dijakov. Na 1,000 prebivalcev je bilo 32 študentov in 6 diplomantov. V občini Piran je delovalo 10 vrtcev s 582 otroki, osnovne šole s približno 1,430 učenci, srednje šole pa z okoli 430 dijaki. Na 1.000 prebivalcev je bilo 26 študentov in 5 diplomantov.

Glasbena šola Koper ponuja osnovno glasbeno izobraževanje, srednje šole so koncentrirane v Kopru, Izoli, Piranu in Portorožu. Univerza na Primorskem ima različne članice v mestnih naseljih. Na območju LASR igra pomembno vlogo tudi Znanstveno-raziskovalno središče Koper, medtem ko se Fakulteta za pomorstvo in promet nahaja v Portorožu. Kulturno življenje se osredotoča na mestna središča, kjer deluje večina kulturnih ustanov. Podeželska društva ohranjajo kulturno dediščino in prispevajo k pestri kulturni ponudbi ter povezujejo različne vidike območja.

Območje LASR beleži zmanjšanje brezposelnosti. Leta 2018 so stopnje brezposelnosti bile: Ankaran 7,6 %, Mestna občina Koper 7,9 %, Izola 8,2 % in Piran 10,1 %. Aprila 2023 so se stopnje zmanjšale na: Ankaran 6,1 %, Mestna občina Koper 5,7 %, Izola 5,7 %, Piran 7,5 %.

Najvišja stopnja brezposelnosti je bila leta 2014 (12,7 %), nato je postopoma padla do najnižje vrednosti leta 2019 (3,7 %). Leta 2020 se je zaradi pandemije COVID-19 ponovno povečala. Stopnje brezposelnosti so lahko dejansko višje, saj zajemajo le registrirane brezposelne pri Zavodu za zaposlovanje. V primerjavi z marcem 2022 se je brezposelnost marca 2023 zmanjšala povsod, razen v Ankaranu.

Največ brezposelnih spada med težje zaposljive skupine, kot so dolgotrajno brezposelni, starejši od 50 let in mladi do 29 let. Mladi se spopadajo z vplivi, kot je pandemija COVID-19, ki je vplivala na intelektualni razvoj in povečala odvisnost od mobilnih naprav. Zaradi pomanjkanja zaposlitvenih možnosti na obalnih območjih mladi iščejo priložnosti izven teh območij, predvsem v turizmu in družbenih dejavnostih.

Starostniki, starejši od 65 let, predstavljajo pomemben delež prebivalstva, ki je nadpovprečen v primerjavi s Slovenijo. Območje ima več domov za starejše ter centre in društva, ki skrbijo za starejše prebivalce.

Za otroke s posebnimi potrebami se izvajajo prilagojeni izobraževalni programi prek Centra za usposabljanje Elvira Vatovec ter v prilagojenih vrtcih, osnovnih in srednjih šolah. Invalidska podjetja, kot je resort Dva Topola v Izoli, omogočajo usposabljanje za delo in rehabilitacijo invalidov. Območje je invalidom prijazno, z veliko prilagojenimi točkami in dostopnimi plažami.

3.1.6 Kartografski prikaz območja LASR

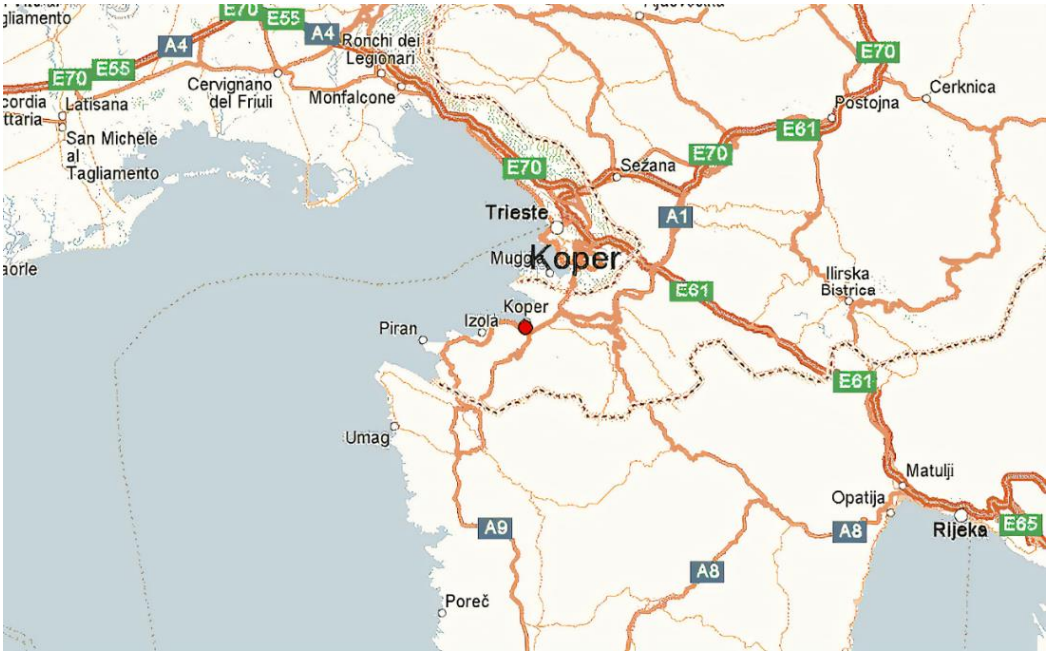

Slika 1: kartografski prikaz območja Slovenske Istre

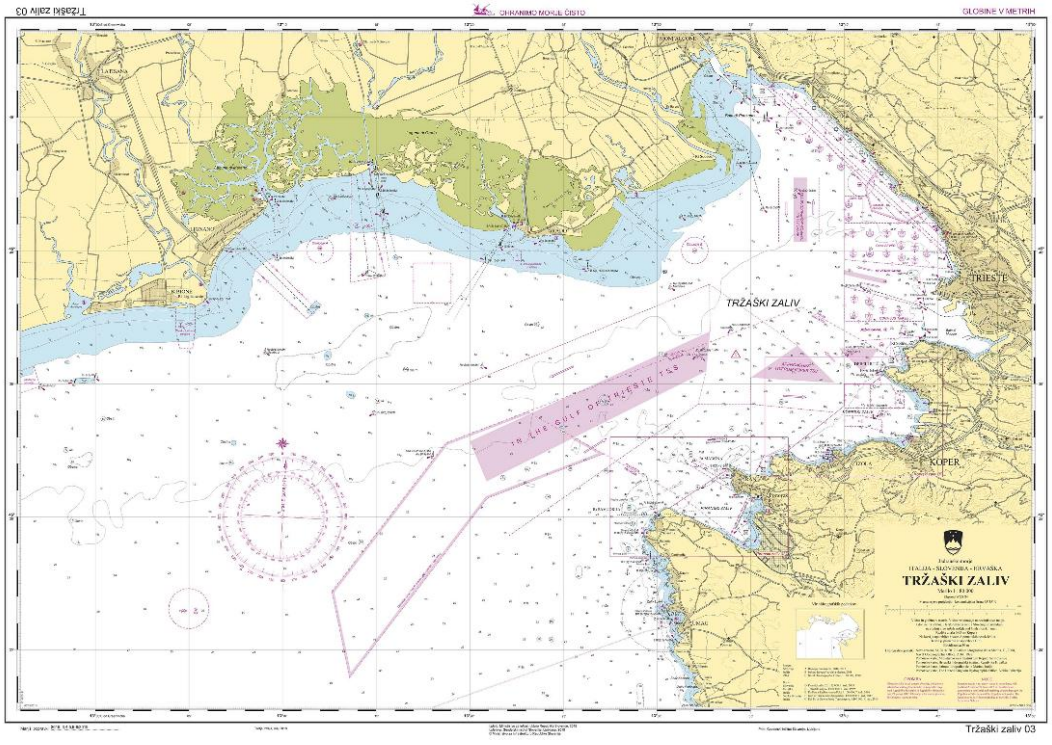

Slika 2: Pomorska karta Tržaškega zaliva.

4 Analiza razvojnih potreb in možnosti območja LASR, vključno z analizo prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti

SWOT analizo smo pripravili na osnovi analize stanja v regiji ter treh participativnih delavnic, kjer smo aktivno vključili udeležence. Analizirali smo območje LASR preko treh ključnih tematskih področij, med katerimi je koncept Evropskega zelenega dogovora horizontalno prisoten in pomemben za razvoj območja. Skupaj z udeleženci delavnic smo določili ključne potrebe, razvojne potenciale in predlagane ukrepe za vsako tematsko področje.

4.1 SWOT – analiza

PREDNOSTI	SLABOSTI
- Tradicija, znanje - Vztrajnost - Kvaliteten ulov (riba, školjčišča) - Priložnost za izobraževanje, delo, zaslužek, osebnostna rast - Raznolikost področja (biodiverziteta, priobalni del/podeželje, multikulturnost) - Kakovostno (čisto …) morje in podeželje -> kakovostni morski proizvodi - Bližina (neposredna) tujih trgov - Pomorske izobraževalne institucije - Bogata in unikatna kulturna ter naravna dediščina - Povezljivost slovenske Istre s Hrvaško in Italijo – prednosti za turizem - Strateška lokacija (med Dunajem in Benetkami) - Najdostopnejše Sredozemlje za določen del Evrope - Varnost - Pitna voda - Razvoj ribiškega/pomorskega turizma	- Majhnost - Ni mladih v ribiškem sektorju - Zastarelost ribiške flote - Neurejene/kaotične razmere v ribiškem sektorju - Zmanjševanje iz tovora rib -> diverzifikacija - Visoki stroški (celega sektorja, npr. material, gorivo, delovna sila, ribja krma, oprema) - Premajhna vključenost žensk v delovnem sektorju ribolova - Ni urejenih območij za iztovor (dostop, transport po kopnem, prometni režim) - Nizka izobrazba ribičev in neorganiziranost - Prezahtevna, zastarela in neusklajena zakonodaja na področju turizma in ribištva - Logistika ne podpira prodaje (stroški) - Cene rib in morskih sadežev previsoke - Premalo vključevanja lokalne hrane (riba, morski sadeži) v restavracijah, hotelih - Premalo znanja prebivalstva Slovenije o ribah, školjkah - Higiena - Težke vremenske razmere

- Močna kulinarična dediščina za vključevanje žensk v sektor - Možnost povezave mest s pomorskim (javnim) prometom - Lokalna produkcija morske soli (piranske soline) - Majhni kolektivi/majhnost ribiške flote -> hitra diverzifikacija - Ribe, školjke spadajo med zdravo hrano - Klima in geostrateška pozicija - Centralna evropska pozicija -> znanje lahko črpamo od povsod - V rezervatu je prepovedan ribolov - Nastanek NATURE 2OO0 (zaradi klapavic) - Trajnostna akvakultura v Sloveniji in svetu - Naravni spomenik Rt Madona - Tradicija lovljenja rib (tradicionalni ribolov) - Tržaški zaliv – drstišče rib, prehodno območje - S. Jadran je bogastvo Sredozemskega morja - Kamnita obala – mulj - Čisto okolje (ni večjih industrijskih obratov)	- Težko fizično delo - Ni garderob, stranišč (na plovilih in na kopnem) - Nerazumevanje in nezadostno cenjenje dejavnosti s strani občin, ministrstev … - Nerazumevanje majhnosti in specifike majhnosti s strani ministrstva - Neodzivnost sektorja - Neukvarjanje z starejšimi/upokojenimi v ribiškem sektorju - Neodgovornost posameznika pri varovanju okolja
PRILOŽNOSTI	**NEVARNOSTI/OVIRE**
- Vključevanje ribičev v znanost in ohranjanje morske biotske raznovrstnosti - Vključevanje mladih v ribiške poklice oziroma področja + izobraževanje na vseh nivojih - Razvoj skupne blagovne znamke - Povezovanje sektorjev (turizem, izobraževanje … povezljivost) - Obujanje atraktivnih (trajnostno naravnanih) običajev - Unovčiti bogato kulturno in naravno dediščino - Vzpostavitev lokalnega ladijskega potniškega prometa in informacije o vremenskih razmerah (VHF) - Povečati prepoznavnost in vrednost, kvaliteto lokalne morske hrane – preko kulinarike in turizma - Izboljšati organizacijo in povezanost morskega sektorja - Usmerjanje razvoja v smeri trajnosti - Povečati znanje/ozaveščanje o ribičih in pomorcih - Ohranitev ribištva/pomorstva - Izkoristiti milo podnebje (zime …)	- Zmanjšana količina rib - Cene krme - Dvig cen energentov - Majhnost trga - Substituiranje potrošnikov - Pomanjkanje kompetentnega kadra - Davki - Draga delovna sila - Birokracija - Nepredvidljive razmere na trgu - Neusklajenost med ministrstvi - Politika, zakonodaja ne sledi, ne podpira sektorja - Uvoz tujih produktov(ribjih), EU in izven EU pred lokalno (nacionalno) produkcijo - Obremenjenost okolja zaradi vedno večjega morskega prometa in na kopnem (parkirišča ob morju) - Tuje invazivne živalske in rastlinske vrste - > pomanjkanje kadra (kompetentnega ali ne) - Povečevanje tranzitnega prometa in zato vedno manj turističnega obiska na območju - Prezahtevna zakonodaja za malega človeka

- Razvoj ustrezne infrastrukture (ki omogoča turizem) - Vključevanje žensk v ribiške poklice oziroma področja - konzumiranja raznovrstne lokalne morske hrane - Zdravje delavcev sektorja in ostalih - Prenos znanj med generacijami - Sodelovanje in povezovanje znotraj sektorja in izven - Primeri dobrih praks v tujini in doma - Diverzifikacija, povezovanje s turizmom in izobraževalnimi ustanovami - Izobraževanje v sektorju (tečaji) - Krepitev zdravja - Tematske prireditve - Krepitev kolektivnosti, izboljšanje pogojev dela - Postavitev povodnih grebenov (struktur) na degradiranih področjih in zavetjih za ribo - Ureditev ribiške infrastrukture - Osveščanje otrok, potrošnikov, javnosti o pomenu morja in ribištva za območje - Dvig ugleda ribiškega poklica - Ohranjanje zdravja morja - Usmerjanje v zeleni turizem - Usmerjanje v tradicionalni ribolov - Modra politika (prostor, priobalni pas, pomorski predpisi) - Povečanje ribjega fonda - Čezmejno sodelovanje za ohranjanje okolja - Ureditev sidranja (privezne boje) - Omejitev prometa - Okoljska odgovornost posameznika do okolja - Zmanjšanje birokratskih in administrativnih ovir za ribiče in ribogojce - Omejitev in skrb za nadzor (sidranje) - Subvencije za vzdrževanje ribiških plovil in opreme - Neusklajenost ministrstev , resorjev in lokalne samouprave - Postavitev morskih travnikov - Razvoj multitrofične akvakulture - Čiščenje podvodnega dna in obale - Priprava regulacije na osnovi potreb lokalnega prebivalstva	- »Nosljivost« prostora, obremenjena infrastruktura (čistilne naprave, ki onesnažujejo morje in okolje, odpadki) - Prodaja lokalne ribe v tujino - Podnebne spremembe - Staranje strukture ribičev - Bolezni (profesionalne) - Družinska podjetja (cela družina trpi) - Manj rib - Izumrtje poklica - Razlitje nevarnih snovi v vode in fekalije - Preobsežen razvoj ribištva - Urbanizacija priobalnega pasu - Nove marine in širjenje obstoječih - Krivolov - Masovni turizem - Križarke, obiski velikih vojaških ladij - Neregulirano sidranje

4.2 Potrebe in potencial območja LASR

a) Trajnostno modro gospodarstvo

Ključne potrebe in razvojni potenciali:

- trajnostno dodajanje vrednosti in povečanje kakovosti ter dostopnosti lokalnih rib in školjk,
- trženje, predelava in kulinarika slovenskega ulova/vzreje med potrošniki in drugimi deležniki,
- diverzifikacija ribiške dejavnosti,
- izobraževanje v ribištvu in o ribištvu ter promocija slovenskega ribištva,
- povezovanje ribičev in sodelovanje z ostalimi sektorji in podeželjem.

Dodajanje vrednosti lokalnim ribiškim in akvakulturnim proizvodom je ključno za spodbujanje trajnostnega ribištva. To vključuje izboljšanje kakovosti ulova ali vzreje ter zagotavljanje dostopnosti teh proizvodov potrošnikom. Pomemben dejavnik je tudi zagotavljanje sledljivosti, ki omogoča potrošnikom, da prepoznajo izvor in kakovost izdelkov. Ustvarjanje tržne vrednosti za lokalne ribe in školjke zahteva promocijo ter trženje teh proizvodov tako med potrošniki kot tudi med gostinci in drugimi deležniki v prehranski industriji. Poleg tega je pomembna predelava rib in školjk za pripravo raznolikih in privlačnih jedi ter izdelkov. Ribiška dejavnost ponuja številne priložnosti za sodelovanje z drugimi sektorji, kot so ribiški turizem in ukrepi za varovanje morskega okolja pred onesnaževanjem ter nesrečami. To odpira pot za raznolikost in/ali prestrukturiranje ribiškega sektorja, kar omogoča ribičem povečanje dohodka, obenem pa ohranja ali celo zmanjšuje pritisk na omejene naravne vire ribolova. Ključen predpogoj za izvajanje nekaterih programov v tej smeri je vzpostavitev ustrezne zakonodaje za izvajanje dodatnih ali alternativnih dejavnosti. Sodelovanje med ribiči in drugimi sektorji, kot so turizem, gostinstvo in podeželski razvoj, lahko ustvari sinergije ter koristi za vse vpletene. To vključuje partnerstva za promocijo lokalnih proizvodov, razvoj turističnih doživetij in spodbujanje celovitega razvoja podeželja. Izobraževanje igra prav tako ključno vlogo pri razumevanju trajnostnega ribištva in akvakulture. To vključuje izobraževanja o najnovejših metodah in praksah ter ozaveščanje javnosti o pomenu lokalnega ribištva in akvakulture za gospodarstvo in okolje.

b) Varstvo okolja in narave

Ključne potrebe in razvojni potenciali:

- učinkovito (za)varovanje morja s soupravljanjem zavarovanih območij s strani ribiškega sektorja,
- krepitev krožnega in biogospodarstva, učinkovite rabe energije ter obnovljivih virov energije, odgovornega potrošništva z usposabljanjem ribiškega sektorja za trajnostne prakse,
- trajnostno upravljanje z naravnimi viri in ekosistemi z aktivnim vključevanjem ribiškega sektorja,
- ozaveščanje in izobraževanje za varovanje okolja, z ribiškem sektorjem kot ambasadorjem,

- ohranjanje tipične krajine in identitete prostora s soupravljanjem zavarovanih območij s strani ribiškega sektorja.

Učinkovito varovanje morja je ključnega pomena za ohranjanje ekosistemov v morskih vodah ter zagotavljanje trajnostnega razvoja obalnih skupnosti ter ribištva in akvakulture. Trajnostni pristop omogoča, da ribiški sektor aktivno sodeluje pri nadzoru in upravljanju območij, ki so ključna za ohranjanje morskih ekosistemov. Ribiški sektor zato postane pomemben deležnik pri zaščiti in trajnostni rabi teh območij. Krepitev krožnega gospodarstva, učinkovite rabe energije ter obnovljivih virov energije, poudarja pomembnost ponovne uporabe in recikliranja virov, ukrepe za zagotavljanje učinkovite rabe in obnovljivih virov energije ter zmanjševanja odpadkov. To je ključno za zmanjšanje obremenitve okolja, vključno z morjem, saj odpadki pogosto končajo v morskih ekosistemih. Ključni potenciali v tem kontekstu vključujejo spodbujanje trajnostnih izdelkov in storitev ter ozaveščanje potrošnikov o odgovornem potrošništvu. Prav tako vidimo potenciale v usposabljanju ribičev za uporabo trajnostnih in odgovornih praks pri ribolovu. Spodbuja se aktivnosti, ki temeljijo na recikliranju in minimalnemu odpadku ter ozaveščanju potrošnikov. Trajnostno upravljanje z naravnimi viri in morjem zahteva celostne pristope, ki upoštevajo ekonomske, okoljske in družbene vidike. Ribiški sektor postane tukaj ključni deležnik pri načrtovanju in izvajanju ukrepov za trajnostno upravljanje naravnih virov in ohranjanje morskih ekosistemov. S svojim znanjem in izkušnjami prispeva k boljšemu razumevanju in upravljanju ekosistemskih vplivov ribištva. Ozaveščanje in izobraževanje za varovanje okolja, z ribiškim sektorjem kot ambasadorjem, sta ključnega pomena za spodbujanje trajnostnega ravnanja in odgovornosti do okolja, morja in narave. To vključuje izobraževanje javnosti in ribičev o ekoloških vprašanjih, ozaveščanje o pomembnosti ohranjanja morskih ekosistemov ter spodbujanje aktivnega sodelovanja državljanov in organizacij pri varovanju okolja. Ribiški sektor s svojimi zgodbami in praksami spodbuja ozaveščenost javnosti o pomenu ohranjanja okolja in trajnostni uporabi morskih virov.

c) Sociala, izobraževanje in večja vključenost ranljivih skupin

Ključne potrebe in razvojni potenciali:

- ohranjanje in obujanje identitete prostora, morja, kulturne ribiške dediščine ter prenos tradicionalnih znanj in običajev,

- aktivna vključitev žensk v dopolnilne dejavnosti ribiškega sektorja,

- zagotavljanje aktivnosti za promocijo ribiškega sektorja med mladimi in podpornega okolja za starejše/upokojene v ribiškem sektorju,

- spodbujanje aktivnega staranja starejših/upokojenih v ribiškem sektorju, vseživljenjskega izobraževanja in čim daljšega bivanja starejših na domu,

- razvoj socialnih inovacij v povezavi z sektorjem ribištva.

Ribiški sektor ima pomembno vlogo pri ohranjanju in obujanju identitete prostora, morja ter kulturne ribiške dediščine. To vključuje prenos tradicionalnih znanj in običajev na naslednje generacije, ohranjanje ribiških praks ter spodbujanje spoštovanja do morskega okolja. Poleg tega je ključno zagotoviti aktivno vključitev žensk v dopolnilne dejavnosti ribištva, kar prispeva k večji raznolikosti in enakopravnosti v tem sektorju. Ženske imajo priložnost sodelovati v

različnih ribiških dejavnostih, kar povečuje tudi njihovo gospodarsko neodvisnost. Promocija ribištva med mladimi in zagotavljanje podpornega okolja za starejše ribiče sta ključna za ohranjanje ribiške skupnosti. Mladi potrebujejo spodbudo za vstop v ribiški sektor, medtem ko starejšim ribičem omogočamo aktivno staranje, vseživljenjsko izobraževanje ter čim daljše bivanje v domačem okolju. Poleg tega je razvoj socialnih inovacij v povezavi z sektorjem ribištva ključen za izboljšanje družbenih vidikov tega sektorja. To vključuje inovativne pristope k družbenim izzivom, kot so socialna vključenost, skupnostna povezanost in trajnostni razvoj ribiškega sektorja.

5 Opis SLR, njenih ciljev in ukrepov, vključno z določitvijo mejnikov ter ciljnih vrednosti kazalnikov

Opis povezanosti z ostalimi strategijami

Slovenija se aktivno zavzema za zelen prehod in doseganje ogljične nevtralnosti do leta 2050, skladno z Evropskim zelenim dogovorom. SLR spodbuja različne ukrepe na področju trajnosti, vključno z spodbujanjem krožnega in biogospodarstva, trajnostnega ribištva, odgovornega potrošništva, spodbujanjem trajnostnega prehrambnega sistema, varstvom okolja, ohranjanjem biotske raznovrstnosti ter okolju prijazno prehrano. SLR spodbuja dejavnosti, ki omogočajo lokalnim skupnostim in posameznikom prispevati k ohranjanju zdravega, čistega in urejenega okolja. Pomembno je poudariti, da vsak posameznik lahko s svojimi majhnimi koraki prispeva k izboljšanju okoljskih razmer. Vsi ti cilji so usklajeni z nacionalnim programom varstva okolja, Skupno kmetijsko politiko in Strategijo razvoja Slovenije, kar prispeva k ohranjanju naravne lepote krajine, biotske raznolikosti ter trajnostnemu razvoju.

Poleg tega se SLR tesno povezuje s Strategijo razvoja Slovenije 2030 (SRS), saj deli ključne cilje in ukrepe, kot so spodbujanje zdravega in aktivnega načina življenja, razvoj znanja in veščin za kakovostno življenje ter delo, zagotavljanje dostojnega življenja za vse, krepitev kulture in jezika kot temeljnih elementov nacionalne identitete, spodbujanje gospodarske stabilnosti, vključno z trgom dela in ustvarjanjem kakovostnih delovnih mest, ter prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo ter trajnostno upravljanje naravnih virov.

Prav tako je SLR tesno povezana z Regionalnim razvojnim programom Obalno-kraške regije za obdobje 2021–2027 (RRP), saj se kar nekaj razvojnih prednostnih nalog regije, ki jih opredeljuje RRP, ujema s cilji SLR. To vključuje spodbujanje inovacij, ustvarjalnosti ter vključujočega razvoja regije, ohranjanje naravnih in kulturnih bogastev, trajnostno gospodarjenje z energijo, okoljem in prostorom, programe za mlade, učinkovito rabo energije ter obnovljive vire energije, prilagajanje na podnebne spremembe ter spodbujanje krožnega gospodarstva. Vse te naloge so močno povezane z ukrepi SLR in prispevajo k trajnostnemu razvoju regije. Prav tako je v RRP del poglavja, ki se nanaša na ribiški sektor in omenja pristop CLLD, pa tudi eden izmed ukrepov pod prioriteto 3: Narava, podeželje, kmetijstvo in ribištvo/marikultura se nanaša na Razvoj ribištva in marikulture.

5.1 Opis ciljev in ukrepov SLR, vključno z določitvijo mejnikov ter ciljnih vrednosti kazalnikov

Za sklad ESPR so za območje LASR določeni specifični cilji:

1. Vključevanje sektorjev modrega gospodarstva v razvoj trajnostnega prehranskega sistema, trženja in dodajanja vrednosti proizvodom iz ribištva in akvakulture.

2. Prispevanje sektorjev ribištva in akvakulture k blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter ohranjanje biotske raznovrstnosti s podporo krožnega gospodarstva ter čiste energije.

3. Krepitev vitalnosti skupnosti z večanjem družbene vključenosti, privabljanjem žensk in mladih ter ohranjanjem in ustvarjanjem novih delovnih mest na področju ribištva in akvakulture, krepitev medsektorskega povezovanja, krepitev vključevanja mladih in žensk.

Cilji SLR, aktivnosti in izbira kazalnikov rezultata

Cilji	Aktivnosti	Kazalnik	Dosežena vrednost kazalnika na dan 31. 12. 2027	Ciljna vrednost kazalnika na dan 31. 12. 2029
Vključevanje sektorjev modrega gospodarstva v razvoj trajnostnega prehranskega sistema, trženja in dodajanja vrednosti proizvodom iz ribištva ter akvakulture	- izboljšanje ozaveščenosti potrošnikov glede lokalne proizvodnje iz ribištva in akvakulture, - sodelovanje in iskanje novih tržnih poti, spodbujanje kratkih verig, - dodajanje vrednosti proizvodom iz ribištva in akvakulture, - promocija aktivnosti, ki so komplementarne ribištvu in akvakulturi, ter spodbujanje diverzifikacije predstavnikov sektorja ribištva in akvakulture	CR06 Ustvarjena delovna mesta	**0**	**4**
		CR07 Ohranjena delovna mesta	**2**	**4**
		CR13 Dejavnosti sodelovanja med deležniki (turizem, podeželje, ostalo)	**0**	**4**
		CR16 Subjekti, ki imajo koristi od dejavnosti promocije in informiranja	**1**	**4**
		Število operacij sodelovanja znotraj RS in širše	**0**	**1**

Prispevanje sektorjev ribištva in akvakulture k blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter ohranjanje biotske raznovrstnosti s podporo krožnega gospodarstva ter čiste energije	- krepitev sodelovanja med predstavniki sektorja ribištva in akvakulture ter predstavniki znanstveno-raziskovalne sfere in drugimi deležniki območja ter osveščanje prebivalstva o rezultatih sodelovanja, - izvajanje aktivnosti za izboljšanje biotske raznovrstnosti (npr. pobiranje morskih odpadkov in odpadlega ribolovnega orodja), - podpora uporabi načel krožnega gospodarstva (npr. ponovna uporaba odpadlega materiala, tretiranje odpadkov), - spodbujanje aktivnosti varčevanja z energijo, uporabe obnovljivih virov energije.	CR06 Ustvarjena delovna mesta	**1**	**2**
		CR07 Ohranjena delovna mesta	**1**	**3**
		CR08 Osebe, ki imajo pri tem koristi (na območju in širše)	**40**	**120**
		CR13 Dejavnosti sodelovanja med deležniki (turizem, podeželje, ostalo)	**1**	**4**
		CR16 Subjekti, ki imajo koristi od dejavnosti promocije in informiranja	**2**	**4**
		Število operacij sodelovanja znotraj RS in širše	**0**	**1**
Krepitev vitalnosti skupnosti z večanjem družbene vključenosti, privabljanjem žensk in mladih ter ohranjanjem in ustvarjanjem novih delovnih mest na	- krepitev medsektorskega povezovanja, - krepitev vključevanja mladih in žensk, - krepitev možnosti zaposlovanja za lokalno prebivalstvo. - krepitev ozaveščenosti prebivalstva o	CR06 Ustvarjena delovna mesta	**1**	**2**
		CR07 Ohranjena delovna mesta	**1**	**3**

področju ribištva in akvakulture, krepitev medsektorskega povezovanja, krepitev vključevanja mladih in žensk.	poklicih v ribištvu in akvakulturi, znanju ter vrednosti ribištva in akvakulture za lokalno območje, - podpora usposabljanju predstavnikov sektorja ribištva in akvakulture za ohranjanje obstoječih delovnih mest in ustvarjanju novih delovnih mest.	CR08 Osebe, ki imajo pri tem koristi (na območju in širše) CR13 Dejavnosti sodelovanja med deležniki (turizem, podeželje, ostalo)	**30** **1**	**70** **2**

Kazalniki rezultata za sklad ESPRA 2021-2027

Kazalnik	**Operacija SLR ali operacija sodelovanje : napišite število kazalnikov in področje , npr: CR06: 7, operacije SLR**
CR06 Ustvarjena delovna mesta	CR06: 8 Operacije SLR: 0
CR07 Ohranjena delovna mesta	CR07: 10 Operacije SLR: 0
CR08 Osebe, ki imajo pri tem koristi (na območju in širše)	CR08:180 Operacije SLR: 10
CR13 Dejavnosti sodelovanja med deležniki (turizem, podeželje, ostalo)	CR13: 8 Operacije SLR: 2
CR16 Subjekti, ki imajo koristi od dejavnosti promocije in informiranja	CR16: 6 Operacije SLR: 2
Število operacij sodelovanja znotraj RS in širše	Operacije SLR: 2

5.2 Opis izvajanja operacij

V programskem obdobju do leta 2027 se izvajajo operacije v skladu z zahtevami, ki jih določa člen 34(1)(b) Uredbe 2021/1060/EU. V skladu z določbo člena 33(3)(b) Uredbe 2021/1060/EU je LASR tudi dolžan pripraviti transparenten izbirni postopek ter kriterije za enakopravno obravnavo vseh in preprečevati konflikte interesov in prevlado posameznih interesnih skupin pri odločanju o izboru. O poteku izbora operacij mora biti zagotovljena revizijska sled. Spodbuja se tesno sodelovanje med lokalnimi akterji in uporaba novih ter inovativnih pristopov pri reševanju lokalnih potreb. Pomembno je, da izbrane operacije prispevajo k uresničevanju SLR, Strategije zelenega dogovora in horizontalnih ciljev EU. Pri tem bo potrebno upoštevati/izpolnjevati naslednje horizontalne cilje EU:

1. Izboljšati dostop do zaposlitve in aktivacijskih ukrepov za vse iskalce zaposlitve, zlasti za mlade, za dolgotrajno brezposelne, neaktivne osebe in prikrajšane skupine na trgu dela s spodbujanjem samozaposlovanja in socialnega gospodarstva.

2. Spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov pri udeležbi na trgu dela, enakih delovnih pogojev, boljše usklajenosti poklicnega in zasebnega življenja.

3. Pospeševanje aktivnega vključevanja za spodbujanje enakih možnosti, nediskriminacije in aktivne udeležbe ter povečanje zaposljivosti, zlasti za prikrajšane skupine.

4. Spodbujanje socialno-ekonomske vključenosti marginaliziranih skupin, zlasti Romov.

5. Krepitev enakopravnega in pravočasnega dostopa do kakovostnih, trajnostnih in cenovno ugodnih storitev ... dostop do stanovanj, sociale, zdravstvenega varstva.

Operacije se izberejo na podlagi javnega poziva, obstaja pa tudi možnost neposrednega izbora operacij, brez formalnega javnega poziva in operacij sodelovanja. Celoten postopek odločanja je natančno opisan v nadaljevanju.

a) Izbor operacij preko javnega poziva
Postopek izbora operacij LASR bo potekal v treh fazah:

PRVA FAZA: Zbiranje predlogov operacij

LASR objavi javni poziv za izbor operacij, ki bo namenjen izboru le-teh na osnovi finančnega načrta SLR in meril za izbor operacij. Merila za izbor operacij bodo temeljila na prispevku k doseganju cilja in namena ukrepa CLLD, ciljev SLR, horizontalnih ciljev EU, kazalnikov Programa, okoljski trajnosti, socialni vzdržnosti, ekonomski trajnosti, enakopravni vključenosti različnih partnerjev, priključitvi več sektorjev, inovativnosti, vplivu oziroma dodani vrednosti na območju LARS ter družbeni spremembi ter k dvigu družbene ozaveščenosti sektorja ribištva in akvakulture. Podrobnejša merila za izbor operacij se podrobneje opredelijo v internih dokumentih LASR, ki jih potrjuje Upravni odbor (UO) in se jih javno objavi na spletni strani LASR.

Prvi javni poziv LASR za operacije bo objavljen po dodelitvi pravic do porabe sredstev v programskem obdobju 2021–2027, predvidoma v 2024, in bo objavljen vsaj mesec pred izborom operacij. LASR bo javne pozive predvidoma objavljal letno oziroma skladno s sklepi UO, glede na razpoložljiva sredstva in prispele prijave operacij na javne pozive. V skladu s Pogodbo o ustanovitvi LASR UO imenuje pet članov ocenjevalne komisije (komisija), ki pregleda vsebinsko ustreznost prijav na javni poziv LASR, jih oceni ter preveri zmogljivosti predlagateljev projekta za njihovo izvedbo. Komisija pripravi poročilo o pregledu prijav, v katerem določi oceno posameznega projekta in za vsak ocenjeni projekt odloči o višini financiranja.

DRUGA FAZA: Preveritev popolnosti in ustreznosti operacij

- Odpiranje prejetih vlog za operacije bo v roku osmih dni po roku za oddajo vloge, na sedežu vodilnega partnerja LASR (VP). Vloge se odpira in ocenjuje po vrstnem redu prispetja. Odpiranje vlog ni javno.

- Vloge odpira VP in o tem vodi zapisnik. Pogoj za obravnavo vloge je pravočasno prispela, pravilno označena in administrativno popolna vloga, to je vloga, ki je pravilno in v celoti izpolnjena na predpisanem obrazcu z vsemi predloženimi obveznimi prilogami. Nepravočasno prispele, nepravilno

označene ali administrativno nepopolne vloge, ki jih v navedenem roku prijavitelj ne dopolni, se zavržejo. Ocenjujejo se le pravočasno prispele, pravilno označene in administrativno popolne vloge.

- VP na podlagi zapisnika pisno pozove tiste prijavitelje, katerih vloge niso bile popolne, k njihovi dopolnitvi. Rok za dopolnitev je določen v pozivu. Pozivi za dopolnitev vlog se pošiljajo po elektronski pošti na elektronski naslov, ki je naveden v vlogi (prijavitelj v vlogi izrecno soglaša s prejemom poziva za dopolnitev vloge na elektronski naslov in da ga bo redno spremljal ter na poziv odgovoril). Prijavitelji dopolnitve pošljejo na način, naveden v pozivu.

- Vloga se formalno dopolnjuje samo enkrat. VP lahko prijavitelja v nadaljevanju postopka pozove k vsebinskim pojasnilom na enak način iz zgornje alineje.

- Po prejetju dopolnitev VP dopolnjeno vlogo ponovno pregleda, da ugotovi ali je vloga popolna. Nepopolne vloge, ki jih prijavitelj ne dopolni v določenem roku ali ne predloži vseh zahtevanih dopolnitev, se zavržejo s sklepom VP, o izdaji katerega obvesti prijavitelja, preko e-naslova, posredovanega v prijavi.

- Zoper sklep je v roku osmih dni od obvestila o sklepu dovoljena pritožba, o kateri odloča UO. Odločitev UO je nato dokončna.

TRETJA FAZA: Ocenjevanje in razvrščanje predlogov ter izbor operacij

- Vloge, ki so popolne in vsebinsko ustrezne, obravnava ocenjevalna komisija. Njeno delo bo potekalo skladno z internimi določili za delovanje in zakonodajo. Prijavljene operacije obravnava v skladu s pogoji za upravičenost in specifičnimi merili za izbiro operacij ter izdela poročilo o rezultatih ocenjevanja, obrazložitev ocene in predlog operacij za sofinanciranje. Vsako vlogo po vnaprej določenih merilih za ocenjevanje najprej samostojno oceni vsak član komisije. Vsako merilo ima določeno število možnih točk. Nato člani komisije izračunajo povprečje vseh točk za posamezno merilo za ocenjevanje kakovosti predloga operacije. Končno oceno posamezne operacije sestavlja seštevek povprečja točk specifičnih meril za ocenjevanje kakovosti. Celoten postopek glasovanja je zaupen. Člani komisije se s podpisom posebne izjave zavežejo k molčečnosti, nepristranskosti in varovanju osebnih podatkov.

- UO na podlagi poročila komisije odloča o izboru operacij za financiranje, in sicer vsake operacije posebej. Pri odločanju UO se morajo njegovi člani izogibati dejanskemu ali možnemu nasprotju interesov in morajo storiti vse, da se mu izognejo. Nasprotje interesov predstavljajo okoliščine, v katerih interes člana vpliva ali ustvarja videz, da vpliva, na nepristransko in objektivno opravljanje njegovih nalog. Interes člana pomeni premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanj, za njegove družinske člane in za druge fizične ali pravne osebe, s katerimi ima ali je imel on ali njegov družinski član osebne, poslovne ali politične stike. Prav tako mora UO zagotavljati, da nobena posamezna interesna skupina ne nadzoruje odločitve o izbiri. V primeru, da bi pri odločanju o projektih prišlo do tega, da bi imel katerikoli sektor 50 % glasov ali več, se pri glasovanju upošteva pravilo ponderiranja glasov.

- Po sprejemu odločitve o potrditvi operacij, UO pripravi seznam operacij, ki niso bile potrjene in so dosegle minimalni pogoj točk za uvrstitev na seznam za potrjevanje s strani UO (t.i. rezervni seznam). V primeru, da prijavitelj potrjene operacije kadarkoli odstopi od izvajanja operacije ali Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja ne potrdi predloga potrjene operacije oziroma v primeru drugega razloga, ko pride do neuporabe vseh finančnih sredstev posameznega poziva, lahko

UO naknadno potrdi operacijo z rezervnega seznama. UO odloča po vrstnem redu operacij, glede na prejeto število točk. UO lahko sprejme odločitev, da se tako nerazporejena finančna sredstva prenese v naslednji javni poziv, če presodi, da je zaradi poteka časa od priprave rezervnega seznama, to smotrneje.

- Prijavitelji operacij so predvidoma v roku sedmih dni od izdaje sklepa UO o potrditvi operacij seznanjeni z rezultati izbora operacij. Obvestilo prejmejo na e-naslov, posredovan v prijavi. Sklep je formalni zaključek postopka na ravni LASR in ne pomeni dejanske dodelitve javnih sredstev.

- Prijavitelj operacije ima v osmih dneh od poslanega obvestila o odločitvi, glede izbire oziroma neizbire operacije, pravico vložiti pritožbo UO. V svoji pritožbi mora natančno opredeliti in utemeljiti razloge, zaradi katerih je pritožba vložena. Predmet pritožbe ne morejo biti postavljeni pogoji in merila za ocenjevanje. Vložena pritožba ne zadrži nadaljnjega postopka z ostalimi izbranimi prijavitelji operacij. O pritožbi odloča UO v petnajstih dneh od prejema pritožbe. Odločitev UO je dokončna.

- Na podlagi sklepov UO o potrditvi izbranih operacij, VP v roku petnajstih dni od potrditve predlogov operacij predloži predloge v potrditev Agenciji RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (AKTRP), ki o odločitvi obvesti LASR.

- Če je upravičencu odobrena operacija za sofinanciranje, AKTRP o odobritvi ali zavrnitvi odloči z odločbo o odobritvi operacije. V odločbi o odobritvi operacije se določi tudi višina sredstev in stopnja sofinanciranja, rok za vložitev zahtevka za izplačilo, pogoji za upravičenost ter višina sredstev, ki se izvajajo v skladu s pravili sheme državnih pomoči.

b) Izbor skupne operacije LASR brez javnega poziva

LASR lahko v sodelovanju s partnerji pripravi in izvaja operacije, ki imajo širšo korist za lokalno območje – se izvajajo na območju celotne LAS in so namenjene prebivalcem celotnega območja LASR. LASR lahko pripravi in izvaja operacijo za ukrep, predviden v SLR, za katerega v predhodnih pozivih ni bilo ali ni bilo dovolj prijavljenih operacij in tako prispeva k enakomernemu izvajanju SLR in doseganju vseh zastavljenih ciljev.

Operacije, katerih prijavitelj je LASR, se sofinancirajo brez izvedbe javnega poziva, če je sodelovanje celotnega LASR potrebno za izvedljivost ali uspeh operacije, vendar morajo slediti ciljem in kazalnikom SLR ter predstavljajo vsebinsko nadgradnjo ostalih operacij, izbranih na podlagi javnih pozivov. Če predlog operacije vključuje naložbo, LASR v predlogu operacije navede eno ali več pravnih oseb javnega prava, ki postanejo lastniki naložbe.

V primeru, da je nosilec operacije LASR, se bo operacijo ocenjevalo po enakih merilih in postopkih kot ostale vloge. Pripravo operacije (predlog vsebine, sestava partnerstva in predlog finančnega okvirja z viri financiranja) potrdi UO, pripravi pa jo VP. Ta nato predlog operacije posreduje UO v odločanje ali jo izbere za sofinanciranje. Če UO predlog operacije izbere za sofinanciranje, jo VP pošlje v potrditev organu, pristojnemu za končno odobritev.

c) Izbor operacij sodelovanja

LASR lahko v sodelovanju s partnerji pripravi in izvaja operacije sodelovanja z LASR znotraj Republike Slovenije (med regionalno sodelovanje), s tujimi LASR, LAS ali partnerji, iz držav članic ali z območij tretjih držav (transnacionalno sodelovanje). Tovrstne operacije imajo širšo korist za lokalno območje in so namenjene prebivalcem celotnega območja LASR.

Operacije sodelovanja, katerih prijavitelj je LASR, se sofinancirajo brez izvedbe javnega poziva, vendar morajo slediti ciljem in kazalnikom SLR ter predstavljajo vsebinsko nadgradnjo ostalih operacij, izbranih na podlagi javnih pozivov. Če predlog operacije vključuje naložbo, v predlogu operacije navede LASR pravno osebo javnega prava, ki postane lastnik naložbe.

Za izvedbo operacije sodelovanja je predvideno sodelovanje z LASR, LAS ali partnerji iz Slovenije in tujine, in sicer iz vsebine, ki bo sledila ciljem in kazalnikom SLR ter predstavljala vsebinsko nadgradnjo ostalih operacij, izbranih na podlagi javnih pozivov. Natančen predlog vsebine, sestavo partnerstva in predlog finančnega okvirja z viri financiranja projekta sodelovanja, bo na predlog VP potrdil UO. UO o tem izboru obvesti tudi skupščino. Če UO predlog operacije izbere za sofinanciranje, jo VP pošlje v potrditev organu, pristojnemu za končno odobritev operacije.

6. Opis postopka vključitve skupnosti v pripravo SLR

Pripravljalne dejavnosti za vključitev skupnosti v oblikovanje Strategije lokalnega razvoja (SLR) LASR so se pričele že v letu 2021. Dne 6. 7. 2021 je bilo na strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano objavljeno Javno povabilo k oblikovanju lokalnih akcijskih skupin za ribištvo v obdobju 2021–2027. V objavljenem povabilu so bili navedeni tudi osnovni pogoji za oblikovanje LASR.

Na osnovi tega povabila je prišlo na našem območju do izkaza interesa za oblikovanje lokalne akcijske skupine za ribištvo, za območje štirih občin slovenske Istre, in sicer Koper, Izola, Piran in Ankaran. Izkaz interesa je pripravila Zadruga profesionalnih ribičev z.o.o., ki ima trenutno 17 članov, ki predstavljajo tudi glavnino profesionalnih in aktivnih ribičev na območju, predvsem pa v Kopru. Podpisnice izkaza interesa so bile tudi občine Ankaran, Izola, Koper in Piran. Izkaz interesa je bil 30. 8. 2021 tudi poslan na Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano.

V petek, 4. 11. 2022, je bila v časopisu Primorske novice objavljena javna objava, in sicer Javni poziv za vzpostavitev lokalnega partnerstva ter članstva v Lokalni akcijski skupini za ribištvo, za območje občin Ankaran, Izola, Koper in Piran. Javni poziv, s povabilom za vključitev je bilo seznanjeno tudi članstvo LAS Istre, preko objave na spletni strani LAS Istre (www.las-istre.si) in spletni strani LASR Feral (http://lasr-feral.si/).

Poleg tega smo povabilo za vključitev posebej posredovali ribičem, deležnikom iz akvakulture, javni službi svetovanja v ribištvu, različnim akterjem, kot so občine, krajevne skupnosti, strokovne organizacije, gospodarske in obrtne zbornice, nevladne organizacije ter druge organizacije. Nadaljnji koraki v ustanovitvi LASR so vključevali zbiranje izjav o nameri, objavo osnutka Pogodbe o vzpostavitvi LASR in ustanovno skupščino, kjer smo izvolili organe LASR ter podpisali Pogodbo o ustanovitvi LASR Feral dne 17. 11. 2022.

V nadaljnjih mesecih smo usmerjali postopek animacije skupnosti, namenjen pripravi Strategije lokalnega razvoja (SLR). Naša prednostna naloga je bila vključiti čim več lokalnih prebivalcev in deležnikov v ta proces, saj smo si prizadevali za čim širšo in celovito participacijo v pripravi SLR. Poleg že obstoječih komunikacijskih kanalov, ki so nam bili na voljo, smo posegli tudi po ciljno usmerjeni komunikaciji. S pomočjo te strategije smo lahko natančno nagovorili specifične ciljne skupine glede na tematike posameznih tematskih delavnic.

Da bi zagotovili kakovostno pripravo SLR, smo organizirali tri različne delavnice, ki so potekale v mesecu aprilu 2023. Na uvodni delavnici, ki je potekala 13. 4. 2023, smo predstavili namen LASR/CLLD, predstavili primere izvedenih projektov v prejšnjem obdobju in obrazložili potek priprave SLR, osredotočili smo se na gospodarske vidike območja, in sicer krepitev konkurenčnosti sektorja ter ustvarjanje delovnih mest. Nato smo 18. 4. 2023 izvedli drugo delavnico, s poudarkom na socialnih vidikih območja, to je zdravju in varnosti na krovu, razvoju spretnosti in diverzifikaciji dejavnosti. S tretjo tematsko delavnico 21. 4. 2023 pa smo se osredotočili na okoljski vidik, kjer smo izpostavili politiko ohranjanja ter upravljanja ribiških flot ter trajnostne akvakulture. Na vsaki delavnici smo skupinsko po sektorjih analizirali stanje z metodo SPIN in ugotavljali ključne potrebe in potenciale ter predlagali ukrepe/projekte za vsako področje.

Te delavnice so bile odprte za javnost in so bile namenjene vsem zainteresiranim posameznikom. Glavni cilj teh delavnic je bil omogočiti temeljito analizo trenutnega stanja skupnosti, identifikacijo ključnih potreb in potencialov ter zbiranje konstruktivnih predlogov za ukrepe in projekte na različnih področjih. Vzpostavili smo interaktivno okolje, kjer so udeleženci delavnic aktivno sodelovali in delili svoje poglede, izkušnje ter ideje za prihodnost skupnosti. Temeljito smo preučili vsak vidik skupnosti, od gospodarstva do okolja, družbenega življenja, ranljivih skupin do izobraževanja, s ciljem pridobiti celovit vpogled v potrebe in možnosti območja. Na vseh treh delavnicah je bilo prisotnih 41 udeležencev iz javnega in nevladnega sektorja ter gospodarstva. Udeležba je potrdila, da so lokalno prebivalstvo in deležniki zainteresirani za svoj prihodnji razvoj, ki spodbuja razvoj endogenih potencialov območja, da se želijo aktivno vključevati in po svojih razpoložljivih zmožnostih in sposobnostih tvorno prispevati z idejami, predlogi in mnenji k pripravi in kasnejšemu izvajanju SLR.

Na podlagi pridobljenih informacij iz delavnic smo nato nadaljevali s procesom priprave SLR. Upoštevali smo predloge in pobude, ki so izhajali iz delavnic, ter jih vključili v SLR. Cilj je oblikovati SLR, ki bo resnično odražala želje, potrebe in vizijo naše skupnosti ter bo služila kot vodilo za trajnostni in uspešen razvoj do leta 2027.

V mesecu septembru smo izvedli javno obravnavo SLR LASR Feral za programsko obdobje do leta 2027. In sicer smo 8. 9. 2023 preko elektronske pošte člane pozvali naj oddajo pripombe na osnutek SLR LASR. Prav tako je bilo obvestilo objavljeno na spletni strani LASR in na spletni strani ter FB profilu LAS Istre. Rok za oddajo pripomb je bil 15. 9. 2023. Možnost oddaje pripomb je bila mogoča tudi na javni predstavitvi osnutka Strategije, ki je potekala 12. 9. 2023 in na kateri so imeli vsi zainteresirani možnost seznanitve z vsebino, razprave in podajanja pripomb. Nato je UO LASR 21. 9. 2023, s še zadnjimi pripombami potrdil osnutek SLR in ga poslal v potrditev skupščini LASR, ki ga je nato potrdila na svoji prvi redni seji 28. 9. 2023. SLR je bil nato poslan v pregled in potrditev na MKGP.

V maju in juniju oziroma do roka oddaje predloga SLR na MKGP je potekalo tudi intenzivno delo individualnih svetovanj vsem zainteresiranim za vključitev v pripravo SLR. Svetovanja so potekala na

sedežu LASR in tudi na terenu, kjer se je, vsem zainteresiranim za vključevanje, predstavljalo možnosti za črpanje sredstev iz skladov EKSRP in ESRR oziroma zbiralo predloge za oblikovanje SLR. Tako smo na primer za tematiko sociale posebej kontaktirali predstojnike za družbene dejavnosti občin, Centra za socialno delo, Zavoda za zaposlovanje, Mladinskega centra, Ljudske univerze, NVO na področju mladih/starostnikov. Za tematiko gospodarstva smo posebej kontaktirali posameznike, ki se ukvarjajo s tem področjem na občinah, javno službo svetovanja v ribištvu, predstavnike turističnih organizacij občin in gospodarske ter obrtne zbornice. Za tematiko okolja smo posebej vabili predstavnike Medobčinske uprave Istra, Komunalnih podjetij in NVO na področju varovanja okolja.

7. Opis sistema upravljanja LASR, vključno z upravljanjem, spremljanjem in vrednotenjem, ki dokazujejo zmogljivost LASR za izvajanje SLR

7.1 Opis postopka določitve vodilnega partnerja LASR in navedba kadrovskih zmogljivosti, virov financiranja, izkušenj ter znanj

Dne 17. novembra 2022 so deležniki območja štirih občin (Ankaran, Izola, Koper in Piran) podpisali Pogodbo o ustanovitvi Lokalne akcijske skupine za ribištvo (LASR) za to območje. Skupščina, ki je zasedala istega dne, je izbrala vodilnega partnerja, skladno s pogodbo in upoštevajoč nujne pogoje za vodenje LASR.

Skupščina je izvolila člane organov LASR (upravni odbor, predsednika, podpredsednika in nadzorni odbor) ter nato izbrala vodilnega partnerja. Pri izbiri so upoštevali kadrovske, finančne in upravne sposobnosti ter izkušnje v vodenju javno-zasebnega partnerstva in delovanju LASR. Središče Rotunda, Koper, so. p., je bilo na skupščini s strani članov predlagano in soglasno izbrano za vodilnega partnerja (VP). Organizacija je uspešno opravljala vlogo upravljavca LAS v prejšnjem programskem obdobju (2014–2020) ter ima ustrezne izkušnje, znanje, kadrovske kapacitete in finančne vire. VP je podal Izjavo o sposobnosti upravljanja s finančnimi sredstvi, ki vključuje veljavno registracijo za opravljanje dejavnosti, odsotnost postopkov prisilne poravnave, stečaja ali likvidacije, poravnane davke in druge obvezne dajatve ter zadostne tehnične zmogljivosti.

Dne 17. novembra 2023 sta LASR in Središče Rotunda, Koper, so. p., podpisala Pogodbo o nalogah vodilnega partnerja pri lokalno zasebnem partnerstvu LASR. Pogodba podrobno opredeljuje naloge VP, ki izhajajo iz poglavja 7.3 SLR in ustanovnega akta LASR. Finančni del pogodbe določa podporo za tekoče stroške in stroške animacije, kot je opredeljeno v prilogi SLR.

Za zagotovitev preglednosti postopka izbora VP so na voljo naslednja dokazila: potrjena Pogodba o ustanovitvi lokalno zasebnega partnerstva LASR, z dne 17. 11. 2022, zapisnik ustanovne skupščine, sklep Skupščine, z dne 17. 11. 2022, o izboru vodilnega partnerja LASR ter seznam prisotnih na ustanovni skupščini oziroma seznam podpisnikov ustanovne pogodbe z dne 17. 11. 2022.

Središče Rotunda Koper je nevladna organizacija, ustanovljena julija 2002. Deluje kot zasebni zavod s statusom prostovoljske organizacije, socialnega podjetja ter organizacije v javnem interesu za mladino. Njihove dejavnosti vključujejo izobraževanje, informiranje in svetovanje za mlade in širšo javnost na več področjih, vključno z nudenjem podpornih podjetniških storitev, kot so coworking, računovodstvo, pravno, finančno ter projektno svetovanje. Spodbujajo predvsem razvoj socialnega podjetništva ter programov, ki upoštevajo naravne, kulturne in človeške vire regije. Zavzemajo se za boljši položaj mladih v družbi, raziskujejo in oblikujejo kreativne rešitve za njihov napredek. Prav tako

si prizadevajo za osebnostno rast in družbeno odgovornost ter sodelujejo pri razvojnih vprašanjih v regiji.

Središče Rotunda se nahaja v centru Kopra in ponuja infrastrukturo, vključno z opremljenimi poslovnimi prostori, učilnico, dvorano ter atrijem za do 150 ljudi. Zagotavljajo dobro prometno povezavo, možnost parkiranja in dostop za invalide. Imajo tudi potrebno tehnično opremo ter ustrezno IKT tehnologijo. Zaposlujejo 6 ljudi in imajo finančna sredstva iz rezerv ter dostop do odprtega revolving bančnega financiranja. V preteklih petih letih so sodelovali v projektih, financiranih iz evropskih skladov, kot so programi čezmejnega sodelovanja, Evropskega socialnega sklada ter Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Koordinirali so tudi regionalne pobude, kot so Mreža nevladnih organizacij Obalno-kraške regije in Pokrajinski odbor Slovenskega foruma socialnega podjetništva.

LASR bo cilje SLR uresničeval preko črpanja sredstev iz vzpostavitve Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo, članarin, sredstev občin ter iz drugih virov, skladno z zakonom. Pridobljena sredstva bo VP vodil na transakcijskem računu, ki je odprt pri banki Banka Intesa Sanpaolo d.d., za potrebe LASR. Prav tako je VP za potrebe LASR vzpostavil ločeni računovodski sistem oziroma ustrezne računovodske kode za vse transakcije, opravljene v okviru transakcijskega računa. Sredstva LASR so oziroma bodo porabljena namensko, skladno s potrjenim letnim planom dela in pripadajočim finančnim planom. Odgovornost za namensko porabo sredstev nosijo izvajalci projektov, za delovanje LASR pa organi LASR oziroma VP.

Na podlagi tega bo VP za opravljanje nalog vodenja LASR zagotavljal izvajanje najmanj 1 PDM (polnovredna delovna moč) oziroma kapacitete; to je kader z izkušnjami in znanjem vodenja projektov, organizacije dogodkov in animacijskih aktivnosti, administrativnega vodenja oziroma kader s poznavanjem sektorja. Zaposleni bo skrbel za pripravo javnih pozivov, animacijo na terenu ter druge zahtevne naloge, vezane na CLLD in LASR (za oba EU Sklada). Kadrovsko izvajanje vodenja in animacije LARS bo izvedeno skladno z zahtevami ter priporočili Uredbe o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost iz Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo, v programskem obdobju 2021–2027, oziroma pristojnega organa.

Zaposleni na Središču Rotunda Koper, ki bodo opravljali aktivnosti na LASR, imajo ustrezno izobrazbo in izkušnje z vodenjem mednarodnih ter LAS projektov. Za potrebe upravnih postopkov bodo smiselno uporabljali Zakon o splošnem upravnem postopku. Poleg tega bodo zaposleni pri VP pripravljali vsebine in gradiva za javne razpise. Imajo primerna ekonomska in administrativna znanja, sposobnosti za terensko animacijo, vodenje javno-zasebnega partnerstva, izdelavo razvojnih dokumentov in druge zahtevane veščine. Zaposleni bodo tudi zagotavljali preglednost delovanja, nadzor porabe sredstev, sledljivost, transparentnost postopkov ter preprečevanje nasprotja interesov. Naloge računovodstva za LASR bo izvajala zaposlena računovodkinja Središča Rotunda s številnimi leti delovnih izkušenj.

Vhod v Središče Rotunda je označen z oznako LASR. Prostori so opremljeni z vso potrebno tehnično opremo za seje LASR in ustrezno IKT tehnologijo za vodenje. VP skrbi za upravljanje socialnih omrežij in spletne strani LASR (http://lasr-feral.si/). Domena in strežnik sta pri izbranem ponudniku, prav tako vzdrževanje spletne strani.

Naloge vodilnega partnerja LASR izhajajo iz Pogodbe o ustanovitvi LASR in Pogodbe med vodilnim partnerjem in LASR. Le-te so:

- organizira delovanje LASR in v skladu s predpisi hrani dokumentacijo LASR,
- zagotavlja LASR aktivno pisarno,
- nudi organom LASR logistično, administrativno in tehnično podporo, ki jo ti potrebujejo za svoje delovanje,
- izvaja pregled administrativne popolnosti projektov, ki prispejo na javne pozive oziroma razpise LASR,
- informira člane LASR o svojem delu,
- sodeluje pri pripravi Strategije lokalnega razvoja in jo promovira,
- izvaja informiranje, animacijo in motivacijo prebivalcev ter drugih subjektov in jih spodbuja k sodelovanju na javnih pozivih LASR,
- skrbi za krepitev lokalnih akterjev za razvoj in izvajanje operacij, vključno z izvajanjem strokovnega svetovanja in nudenja druge podpore pri pripravi, upravljanju in vodenju projektov,
- vodi odpiranje, preveritev popolnosti in ustreznosti prejetih vlog za operacije
- skrbi za tekoče izvajanje postopkov izbora projektov, kar zajema tudi preverjanje upravičenosti stroškov, skladnosti s Strategijo lokalnega razvoja in operativnimi programi,
- predloži izbrane projekte v potrditev ustreznemu skladu,
- informira izvajalce projektov o njihovih pravicah in obveznostih,
- upoštevajoč splošne akte LASR pripravi javni poziv LASR in ga objavi na spletni strani LASR,
- posreduje vloge in zahtevke za izplačila, pri čemer pred tem preveri, da so upoštevana vsa pravila glede označevanja,
- zagotavlja vse potrebne informacije, potrebne za omogočanje spremljanja in vrednotenja Strategije lokalnega razvoja,
- opravlja nadzor nad izvedbo projektov in financiranjem,
- nadzoruje izvajanje Strategije lokalnega razvoja,
- pripravi letno poročilo o delu in finančno poročilo LASR ter ju da v sprejem upravnemu odboru,
- zagotavlja ločen transakcijski račun za vse transakcije LASR programskega obdobja po tej pogodbi in ga upravlja,
- zagotavlja sprejem pošte za LASR in zagotavlja varen elektronski predal za prejem elektronske pošte za LASR in kvalificirano elektronsko potrdilo za oddajo vlog in zahtevkov,
- zagotavlja in upravlja spletno stran LASR, na kateri se objavljajo tudi javni pozivi LASR,
- zagotavlja ločen računovodski sistem ali ustrezne računovodske kode za vse transakcije, opravljene v okviru transakcijskega računa za LASR,
- zagotavlja preglednost svojega delovanja za LASR ter sledljivost in nadzor nad zakonito porabo javnih sredstev,
- zagotavlja javnost delovanja LASR in za LASR izvaja dejavnosti stikov z javnostjo,
- opravlja druge naloge, določne v tej pogodbi, drugih splošnih aktih LASR ali v predpisih in naloge, ki se še dodatno določijo v pogodbi med LASR ter vodilnim partnerjem.

7.2 Opis sistema spremljanja in vrednotenja SLR

V programskem obdobju 2021–2027 je spremljanje in vrednotenje SLR ena izmed nalog LASR v skladu z Uredbo o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost iz Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo, v programskem obdobju 2021–2027 (uredba). To evalvacijsko delo bo potekalo na ravni sklada in celotne strategije, kot neprekinjen letni proces, ter vmesno in ob zaključku obdobja. Spremljanje in vrednotenje sta ključna za ocenjevanje učinkov načel CLLD ter za

njihovo uveljavljanje na območju LASR, v skladu s postavljenimi cilji in mejniki v SLR. Vrednotenje bo tako prepoznavalo dodano vrednost CLLD v okviru SLR.

Poleg spremljanja izvajanja SLR bo LASR spremljal tudi operacije, ki bodo prejele finančno podporo iz javnih pozivov, ter delo in aktivnosti VP. Ta pristop omogoča pridobivanje povratnih informacij o učinkovitosti SLR ter morebitnih prilagoditvah, spremembah v javnih pozivih ali alternativnih pristopih. VP je odgovoren za to spremljanje in vrednotenje ter zagotavljanje potrebnih informacij za celoten proces.

Po potrditvi SLR bo LASR pripravil podrobnejši načrt vrednotenja, ki bo vključeval: teme in aktivnosti vrednotenja, sistem za zbiranje podatkov, načrtovani časovni okvir vrednotenja, uporabljene vire podatkov, načine obveščanja javnosti o rezultatih vrednotenja in mehanizme za spremljanje uporabe rezultatov vrednotenja. Za kakovostno vrednotenje SLR je ključno dosledno sledenje ciljem, kazalnikom in mejnikom, ki so opredeljeni v SLR. Prek spremljanja se lahko pravočasno prepoznajo morebitne težave pri izvajanju SLR in se ukrepa takoj. S tem se zagotavlja učinkovito vodenje LASR, optimalno upravljanje in uspešna izraba sredstev EU za doseganje boljših rezultatov.

Aktivnosti spremljanja in vrednotenja obsegajo tudi nadzorovanje kazalnikov SLR, pri čemer se posebno pozornost posveča povezovanju vključenih akterjev, vključenosti ciljnih skupin ter merjenju učinkov na terenu. Zbrani podatki bodo osnova za pripravo rednih letnih poročil.

VP skrbi za zbiranje, hranjenje ter upravljanje vseh podatkov, ki so povezani s postopki spremljanja in vrednotenja SLR. Poleg tega pridobiva podatke o operacijah in partnerstvih iz poročil o izvajanju operacij, pri čemer je nosilec projekta odgovoren za točnost podatkov. Različni viri se uporabljajo za pridobivanje podatkov, vključno s poročili o izvajanju projektov, terenskim spremljanjem, elektronskimi vprašalniki, intervjuji, sestanki med nosilci in partnerji ter javno dostopnimi bazami podatkov, kot so AJPES, SURS, AKTRP, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter druge ustrezne institucije.

VP izvaja letno spremljanje izvajanja SLR ter pripravlja letna poročila, ki jih potrdi UO. Poleg rednih letnih poročil, ki bodo služila kot pripomoček za doseganje doseženih mejnikov, opredeljenih v Prilogi 5 Uredbe, so načrtovana tudi podrobnejša poročanja v letih 2024, 2027 in 2029. Terminski načrt spremljanja obsega neprestano spremljanje izvajanja SLR, letno spremljanje ter spremljanje in vrednotenje ob podrobnih poročanjih in ob zaključku programskega obdobja. Skozi celotno obdobje bodo pristojni organi opravljali preverbo uspešnosti izvajanja SLR na podlagi predhodno določenih mejnikov, opredeljenih v Prilogi 5 Uredbe, vključno z uspešno zaključenimi projekti, dodeljenimi sredstvi ter izplačili, v okviru finančnega okvira. Ob zaključku programskega obdobja se pripravi celovito poročilo o izvajanju SLR, ki bo služilo kot smernica za upravljanje LASR v prihodnjem obdobju.

VP samostojno izvaja spremljanje in vrednotenje SLR, lahko pa se po potrebi poslužuje pomoči zunanjega strokovnjaka. Pri izvajanju teh aktivnosti je nujno upoštevati načelo nepristranskosti.

Obveščanje javnosti je ključnega pomena za zagotavljanje transparentnosti, učinkovite porabe javnih sredstev ter uspešnosti izvajanja SLR. Za ta namen se bodo uporabili različni kanali obveščanja, med katerimi so:

a. Spletna stran LASR: Redno bodo objavljene vse aktivnosti in informacije o dogajanju v LASR, vključno z rezultati vrednotenj. Javnost bo lahko dostopala do pomembnih informacij prek spletnega mesta LASR.

b. Družbena omrežja in drugi mediji: objave o rezultatih vrednotenj se bodo delile prek družbenih omrežij in drugih medijskih platform, kar bo omogočilo širšemu občinstvu, da se seznani s pomembnimi dosežki in učinki SLR.
c. Letna in končna poročila: za člane LASR bodo pripravljena letna in končna poročila, ki bodo podrobno opisovala uresničevanje strategije. Ta poročila bodo vsebovala tudi informacije o doseženih rezultatih vrednotenja.
d. Promocijska gradiva: pripravljena bodo promocijska gradiva, ki bodo predstavljala dosežene rezultate in učinke izvajanja SLR. Ta gradiva bodo namenjena širjenju ozaveščenosti o pomembnosti in uspešnosti SLR.
e. Javni dogodki: v okviru svojih zmožnosti in potreb bodo organizirani javni dogodki, na katerih bodo predstavljeni rezultati in učinki izvajanja SLR na območju LASR. Ti dogodki bodo omogočili direkten stik z javnostjo ter izmenjavo informacij in mnenj.

Z uporabo teh kanalov obveščanja bo javnost redno obveščena o napredku, dosežkih in učinkih SLR, kar bo prispevalo k transparentnosti in učinkovitem delovanju LASR.

Za uspešno delovanje LASR in pravilno izvajanje SLR je ključnega pomena VP, ki vodi in usklajuje spremljanje ter vrednotenje izvajanja SLR. VP ima odgovornost izvajati te naloge in v ta namen porablja sredstva iz postavke za tekoče stroške.

VP je odgovoren za zagotavljanje vseh potrebnih informacij, ki so potrebne za spremljanje in vrednotenje SLR. Zbiranje in analiziranje podatkov ter priprava poročil o izvedenih vrednotenjih je v njegovi pristojnosti.

Poročila o izvedenih vrednotenjih se obravnavajo na Upravnem odboru LASR. Ta odbor ima pristojnost sprejeti ali dopolniti predloge ukrepov za izboljšanje stanja na področju vrednotenja SLR. Predlog ukrepov se nato obravnava in potrjuje na Skupščini LASR, ki je najvišji organ LASR.

Rezultati vrednotenja se aktivno uporabljajo pri nadaljnjem izvajanju SLR, pri pripravi prihodnjih javnih pozivov, pri splošnem delovanju LASR ter pri delu VP. To omogoča, da se SLR kontinuirano izboljšuje in prilagaja glede na dosežene rezultate ter potrebe območja LASR.

7.3 Opis nalog, odgovornosti in postopkov sprejemanja odločitev organov LASR

Člani LASR imajo pravico voliti in biti voljeni v organe LASR, sodelovati na sejah skupščine ter aktivno prispevati k delu LARS z izražanjem mnenj, glasovanjem in predlaganjem zadev za obravnavo. Prav tako imajo pravico do odgovora na vprašanja in pobude, ki se nanašajo na delo in poslovanje LASR, ter sodelujejo pri pripravi, spreminjanju in izvajanju Strategije lokalnega razvoja.

Organi LASR so: skupščina, upravni odbor, predsednica oziroma predsednik, podpredsednica oziroma podpredsednik, nadzorni odbor in ocenjevalna komisija.

Mandat predsednika, podpredsednika, članov upravnega in nadzornega odbora ter ocenjevalne komisije LASR traja štiri leta. Vendar lahko mandat preneha predčasno, če oseba preneha biti član LASR. Po preteku štiriletnega obdobja je ista oseba lahko ponovno izvoljena ali imenovana na isto mesto. To omogoča kontinuiteto in možnost ponovne uporabe izkušenj in znanja posameznika v delovanju LASR.

Pri glasovanju v organih se preverja število prisotnih članov po interesnih skupinah. Če posamezna skupina presega 49 % prisotnih, se njeni glasovi pomnožijo s ponderjem, ki se določi pred

glasovanjem. Ponder je prilagodljiv, saj se izračuna glede na največjo interesno skupino, ki ne sme preseči 49 % glasov. S tem se doseže uravnoteženo zastopanost med skupinami.

SKUPŠČINA

Skupščina je najvišji organ LASR, ki jo sestavljajo vsi njeni člani. Skliče jo upravni odbor LASR glede na potrebe LASR, najmanj enkrat letno. Na zahtevo članov, vodilnega partnerja ali nadzornega odbora se lahko skliče tudi skupščina, ki obravnava specifične zadeve.
Skupščina ima naslednje naloge in pristojnosti:
- obravnava in sprejema letni program aktivnosti LASR,
- sodeluje pri pripravi Strategije lokalnega razvoja in jo potrdi na predlog upravnega odbora,
- izmed članov LASR izvoli člane upravnega odbora, nato izmed članov upravnega odbora izvoli predsednika in podpredsednika ter izmed članov skupščine člane nadzornega odbora,
- razreši predsednika, podpredsednika, člane upravnega odbora in nadzornega odbora, če ti delujejo v nasprotju s to pogodbo, splošnimi akti LASR, sklepi organov LASR ali v nasprotju z nameni ter interesi LASR,
- razreši člana upravnega odbora, če se ta neupravičeno ne udeleži več kot polovico sej,
- izbere enega partnerja izmed članov LASR za vodilnega partnerja oziroma upravljavca LASR.

UPRAVNI ODBOR

Upravni odbor je organ odločanja in upravljanja ter najvišji izvršilni organ LASR, ki ga sestavljajo:
- štirje predstavniki javnega sektorja (občin, krajevnih skupnosti, javnih zavodov, javnih agencij, javnih skladov ali drugih oseb javnega prava),
- štirje predstavniki gospodarskega sektorja s področja ribištva oziroma akvakulture (gospodarskih družb, oseb, ki samostojno opravljajo dejavnost, ribičev, ki opravljajo tržno dejavnost, ali drugih pravnih oseb zasebnega prava, ustanovljenih za ustvarjanje ali delitev dobička),
- trije predstavniki zasebnega sektorja (društev, zasebnih zavodov, ustanov in drugih nevladnih organizacij oziroma pravnih oseb zasebnega prava, ki niso ustanovljene za namene ustvarjanja ali delitve dobička, kmetov ter posameznikov).

Pri sestavi upravnega odbora se poskuša upoštevati enakomerno teritorialno zastopanost, spolno uravnoteženost in vključevanje mladih. Upravni odbor ima možnost oblikovanja delovnih skupin za opravljanje nalog. Njegova odločanja morajo biti transparentna in nepristranska. Člani upravnega odbora odgovarjajo za obveznosti LASR, ki izhajajo iz ugotovljenih kršitev Upravnega odbora. Za svoje delo je upravni odbor odgovoren skupščini.

Upravni odbor ima naslednje naloge in pristojnosti:
- skrbi za učinkovito delovanje LASR, njeno plačilno sposobnost in usklajenost postopkov LASR z veljavno zakonodajo, kar zajema tudi ugotavljanje in preprečevanje tveganj, ki ogrožajo delovanje LASR,
- daje predsedniku navodila za delovanje,
- sklicuje skupščino,
- se glede svojih odločitev posvetuje z zainteresiranimi člani LASR,
- sprejme predlog Strategije lokalnega razvoja (skrajšano: SLR), ki mu ga predloži vodilni partner in SLR da v potrditev skupščini,

- sprejme letni program aktivnosti LASR, ki ga pripravi vodilni partner in ga posreduje v sprejem skupščini,
- sprejme odločitve, potrebne za izvajanje SLR, kar zajema tudi vzpostavitev sistema njenega spremljanja in vrednotenja,
- sprejema sklepe o objavi javnih pozivov LASR za projekte, vključno z nepristranskimi merili za izbor projektov,
- na predlog vodilnega partnerja imenuje člane ocenjevalne komisije, ki pregleduje in ocenjuje projektne predloge oddane na javne pozive LASR in o projektih pripravlja poročilo,
- na podlagi poročila ocenjevalne komisije odloča o projektih oziroma projektih, ki jih predlaga LASR in izda sklep o financiranju posameznega projekta,
- predlaga projekte, ki jih lahko izvaja LASR,
- sklene pogodbo z vodilnim partnerjem LASR,
- opravlja druge naloge, določene s to pogodbo, drugimi splošnimi akti LASR ali predpisi,
- odloča o izključitvi člana iz LASR,
- vsaj enkrat letno poroča skupščini.

PREDSEDNIK

Predsednik LASR je zastopnik LASR in hkrati predsednik upravnega odbora. Opravlja svoje delo v skladu z navodili skupščine in upravnega odbora. Po pisnem pooblastilu lahko določene naloge prenese na vodilnega partnerja. Za svoje delo je odgovoren skupščini in upravnemu odboru.

Predsednik ima sledeče naloge in pristojnosti:

- samostojno in neomejeno predstavlja in zastopa LASR,
- podpisuje dokumente in listine v imenu LASR,
- sklicuje in vodi seje upravnega odbora LASR,
- skrbi za izvajanje sklepov upravnega odbora,
- vodi seje skupščine LASR,
- opravlja druge naloge, določene s to pogodbo, drugimi splošnimi akti LASR ali predpisi, in naloge, ki mu jih naloži upravni odbor ali skupščina,
- opravlja stike z javnostjo.

PODPREDSEDNIK

Podpredsednik ima vlogo nadomeščanja predsednika in prevzema vse njegove pristojnosti v primeru, ko je predsednik odsoten, nedosegljiv, nezmožen za delo, ali če mu predsednik podeli pooblastilo. Podpredsednik je odgovoren skupščini, upravnemu odboru in predsedniku za svoje delo.

NADZORNI ODBOR

Nadzorni odbor je nadzorni organ LASR, ki ga sestavljajo en predstavnik javnega sektorja, en predstavnik gospodarskega sektorja in en predstavnik zasebnega sektorja. Član nadzornega odbora ne more hkrati biti član upravnega odbora, oseba, ki opravlja pravne ali finančno-računovodske posle za LASR, ali oseba, ki dela pri vodilnem partnerju. Člani nadzornega odbora lahko sodelujejo na sejah upravnega odbora, vendar brez pravice glasovanja. Nadzorni odbor ima pravico do vpogleda v vso dokumentacijo LASR. Za svoje delo je odgovoren skupščini.

Nadzorni odbor ima sledeče naloge in pristojnosti:

- izmed svojih članov izvoli predsednika nadzornega odbora,
- nadzira finančno in materialno poslovanje LASR,
- nadzira delo predsednika, podpredsednika in upravni odbor,
- nadzira delo vodilnega partnerja,
- nadzira gospodarnost in zakonitost poslovanja LASR ter izvajanje SLR,
- na zahtevo predsednika ali upravnega odbora poda oceno o pravilnosti ali gospodarnosti posameznega posla LASR ali delovanja vodilnega partnerja,
- o svojem delu poroča skupščini vsaj enkrat letno,
- opravlja druge naloge, določene s to pogodbo, drugimi splošnimi akti LASR ali predpisi.

OCENJEVALNA KOMISIJA

Ocenjevalna komisija LASR ima naslednje naloge in odgovornosti:

- pregleduje vsebinsko ustreznost prijav na javne pozive LASR,
- ocenjuje prijave ter preverja zmogljivosti predlagateljev projekta za njihovo izvedbo.
- pripravi poročilo o pregledu prijav, vključno z oceno posameznega projekta in določitvijo višine financiranja.

Ocenjevalna komisija sestoji iz petih članov in dveh nadomestnih članov, ki jih imenuje upravni odbor izmed neodvisnih strokovnjakov na predlog VP. VP predlaga UO neodvisne strokovnjake, na podlagi izbora preko Javnega povabila. Upravni odbor lahko razreši člana ocenjevalne komisije v primeru kršitev pogodbe, splošnih aktov LASR, predpisov ali sklepov organov LASR. Član se izloči iz pregledovanja prijav, če je zasebno ali poslovno povezan s prijaviteljem ali partnerjem v projektu ali če obstaja nasprotje interesov. Seje ocenjevalne komisije sklicuje VP, vodi jo predsednik, ki ga člani ocenjevalne komisije izvolijo izmed sebe. Mandat predsednika ocenjevalne komisije traja do imenovanja nove komisije oz. morebitne razrešitve člana/članov komisije. Ocenjevalna komisija je odgovorna upravnemu odboru za svoje delo.

IZOGIBANJE NASPROTJU INTERESOV

- Član se je dolžan izogibati dejanskemu ali možnemu nasprotju interesov in mora storiti vse, da se mu izogne.
- Nasprotje interesov predstavljajo okoliščine, v katerih interes člana vpliva ali ustvarja videz, da vpliva, na nepristransko in objektivno opravljanje njegovih nalog. Interes člana LASR pomeni premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanj, za njegove družinske člane in za druge fizične ali pravne osebe, s katerimi ima ali je imel on ali njegov družinski član osebne, poslovne ali politične stike. To se ne nanaša na glasovanje na volitvah.
- Predsednik, Podpredsednik ali član kolektivnega organa LASR mora takoj prenehati s svojim delom, ko ugotovi obstoj okoliščin nasprotja interesov in takoj obvestiti organ LASR, katerega član je. Organ LASR mora čim prej odločiti ali se oseba izloči ali lahko ta oseba nadaljuje z delom. Pri tej odločitvi ta oseba ne sme sodelovati. Odločitev organa LASR je dokončna.

- Če organ LASR odloči, da bo oseba kljub nasprotju interesov nadaljevala z delom, ji mora podati obvezujoče obrazložene usmeritve za ravnanje in odločanje, pri čemer mora zasledovati javni interes oziroma interese in cilje LASR.
- Če obstaja sum, da je pri ravnanju Predsednika, Podpredsednika ali člana kolektivnega organa LASR obstajalo dejansko nasprotje interesov lahko kdorkoli v roku 30 dni od tega ravnanja poda prijavo na Skupščino, ki odloči o morebitnem obstoju nasprotja interesov. Odločitev Skupščine je dokončna.
- V primeru, da Skupščina na podlagi postopka iz določbe prejšnje alineje ugotovi, da je prišlo do nasprotja interesov, mora določiti tudi postopek odprave nepravilnosti.
- Oseba, ki se v nasprotju z določbo tretje alineje tega člena ne izloči iz svojega dela in o tem ne obvesti organa LASR, je odgovorna za škodo, ki LASR pri tem nastane.

8. Dokumenti SLR

1. Osnovni podatki LASR
2. Sredstva po posameznih vrstah podpor za programsko obdobje 2021-2027
3. Kazalniki
4. Finančni načrt (razdelitev po letih in posameznih ciljih)

1. Osnovni podatki LASR

				Vrste članov LASR		
Ime in naslov LASR:		**LASR Feral, Destradijev trg 11 6000 Koper – Capodistria (v nadaljevanju LASR)**		Skupno število članov LASR:		**40**
E-naslov LASR:		info@sredisce-rotunda.si		Št. članov iz javnega sektorja:		5
Varen e-naslov LASR:		bojan@sredisce-rotunda.si		Št. članov iz socialnega sektorja:		11
Spletna stran LASR:		http://lasr-feral.si/		Št. članov iz ekonomskega sektorja, od tega št. članov sektorja ribištva/akvakulture:		24, od tega 14 ribištvo/akvakultura
				Vrste članov v organih LASR (organ odločanja - ki potrjuje operacije: upravni odbor ali skupščina)		
Ime in naslov vodilnega partnerja LASR:		Središče Rotunda, Koper, so. p., Destradijev trg 11, 6000 Koper		Skupno število članov (upravni odbor ali skupščina):		11
Številka TR LASR:		SI56 1010 0006 1004 847		Št. članov iz javnega sektorja:		4
Velikost območja LASR:		385 km2		Št. članov iz socialnega sektorja:		3
Število prebivalcev LASR*:		91.823 (vir: SURS 1.1.2022)		Št. članov iz ekonomskega sektorja, od tega št. članov iz sektorja ribištva/akvakulture:		4, 4
Vključene občine (naštejte):		Ankaran, Izola, Koper, Piran		Št. članov po spolu (št. žensk):		3
Financiranje LASR:**		ESPRA, zasebna sredstva		Št. članov po spolu (št. moških):		8

2. Sredstva po posameznih vrstah podpor za programsko obdobje 2021-2027

Vrsta podpore		**EU sredstva v EUR (na dve decimalki natančno!)**	**SLO sredstva v EUR (na dve decimalki natančno!)**	**Skupaj EU+SLO**		**(v %)**	
Podpora za izvajanje operacij SLR		1.894.340,00	811.860,00	2.706.200,00		74,5	
Podpora za dejavnosti sodelovanja (**med 5 % in do 10 % od vseh sredstev za SRL**)		140.000,00	60.000,00	200.000,00		5,5	
Podpora za delovanje LASR		508.585,00	217.965,00	726.550,00		20	◄ Največ 25 %!
Skupaj:		2.542.925,00	1.089.825,00	3.632.750,00		100	◄ 100 %

3. Kazalniki

	2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		Skupaj:
	Operacije SLR	Operacije sodelovanja	Operacije SLR	Operacije sodelovanja	Operacije SLR	Operacije sodelovanja	Operacije SLR	Operacije sodelovanja	Operacije SLR	Operacije sodelovanja	Operacije SLR	Operacije sodelovanja	Operacije SLR	Operacije sodelovanja	
CR06 Ustvarjena delovna mesta:									2		2		4		**8**
CR07 Ohranjena delovna mesta:									4		3		3		**10**
CR08 Osebe, ki imajo pri tem koristi (na območju in širše):									60	5	60		60	5	**190**
CR13 Dejavnosti sodelovanja med deležniki (turizem, podeželje, ostalo):									1	1	3		4	1	**10**
CR16 Subjekti, ki imajo koristi od dejavnosti promocije in informiranja:									1	1	2		3	1	**8**
Število operacij sodelovanja znotraj RS in širše										1				1	**2**
Skupaj:	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**68**	**8**	**70**	**0**	**74**	**8**	

4. Finančni načrt (razdelitev po letih in posameznih ciljih)

Vrsta podpore	2023						2024						2025						2026				
	Vrednost skupaj (v EUR)	EU del (v EUR)	SLO del (v EUR)	Zasebna sredstva (v EUR)	Cilji		**Vrednost skupaj (v EUR)**	EU del (v EUR)	SLO del (v EUR)	Zasebna sredstva (v EUR)	Cilji		**Vrednost skupaj (v EUR)**	EU del (v EUR)	SLO del (v EUR)	Zasebna sredstva (v EUR)	Cilji		**Vrednost skupaj (v EUR)**	EU del (v EUR)	SLO del (v EUR)	Zasebna sredstva (v EUR)	Cilji
Podpora za izvajanje operacij SLR:		0,00	0,00				0,00	0,00	0,00				400.000,00	280.000,00	120.000,00	120.000,00	1,2		650.000,00	455.000,00	195.000,00	200.000,00	1,2,3
Podpora za dejavnosti sodelovanja:		0,00	0,00				0	0,00	0,00					0,00	0,00				50.000,00	35.000,00	15.000,00	7.500,00	1,2,3
Podpora za delovanje LASR:		0,00	0,00				121091,66	84.764,16	36.327,50				121091,66	84.764,16	36.327,50				121091,66	84.764,16	36.327,50		

	2027						2028						2029						Sklad ESPRA (EU+SLO)				
	Vrednost skupaj (v EUR)	EU del (v EUR)	SLO del (v EUR)	Zasebna sredstva (v EUR)	Cilji		**Vrednost skupaj (v EUR)**	EU del (v EUR)	SLO del (v EUR)	Zasebna sredstva (v EUR)	Cilji		**Vrednost skupaj (v EUR)**	EU del (v EUR)	SLO del (v EUR)	Zasebna sredstva (v EUR)	Cilji		EU skupaj (v EUR)	SLO skupaj (v EUR)	Zasebna sredstva skupaj (v EUR)	**Skupaj EU+SLO**	**Skupaj EU+SLO+Zasebna sredstva**
Podpora za izvajanje operacij SLR:	1,2,3	737.170,00	315.930,00	310.000,00	1,2,3		426.550,00	298.585,00	127.965,00	120.000,00	1,2,3		176.550,00	123.585,00	52.965,00	50.000,00	1,2,3		1.894.340,00	811.860,00	800.000,00	2.706.200,00	**3.506.200,00**
Podpora za dejavnosti sodelovanja:	50.000,00	35.000,00	15.000,00	7.500,00	1,2,3		50.000,00	35.000,00	15.000,00	7.500,00	1,2,3		50.000,00	35.000,00	15.000,00	7.500,00	1,2,3		140.000,00	60.000,00	30.000,00	200.000,00	**230.000,00**
Podpora za delovanje LASR:	121091,66	84.764,16	36.327,50				121091,66	84.764,16	36.327,50				121091,7	84.764,19	36.327,51				508.585,00	217.965,00	0,00	726.550,00	**726.550,00**